

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ,
TABIİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE
TEKNOLOJİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
23 Kasım 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666)

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

1'inci Toplantı

23 Kasım 2016 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu saat 10.52'de açılarak üç oturum yaptı.

Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/666) görüşmelerine başlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 17.17'de toplantıya son verildi.

23 Kasım 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.52

BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Harun KARACAN (Eskişehir)

SÖZCÜ: Mehmet Galip ENSARIOĞLU (Diyarbakır)

KÂTİP: Şahin TİN (Denizli)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli temsilcileri, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun toplantısını açıyorum. Bu toplantı İkinci Yasama Yılı'nın Komisyonumuz nezdindeki ilk toplantısı. Bunun da hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, toplantıyı açıyorum ve görüşmelere başlıyoruz.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/666)

BAŞKAN – Gündemimizde Meclis Başkanlığınca 1/3/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (1/666) esas numaralı Serbest Bölgeler Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı yer alıyor.

Değerli arkadaşlar, bugün ülkemizde 18 serbest bölgede yüzde 25'i yabancı, yüzde 75'i yerli olmak üzere yaklaşık 2.100 firma ülkemizin üretimine, ihracatına, istihdamına katkı veriyor. Yıllık 20 milyar doları aşan ticaret hacmi ve 65 bini aşan istihdam oluşturuyorlar ülkemiz için. Serbest bölgeler serbest ticarete sağladıkları destek hizmetleri, yeni teknolojiler, istihdam imkânları, üretim ve ihracatla ülkemizde üretim ocağı, ihracat ocağı olması itibarıyla önemli fonksiyonlar üstlenmiştir bugüne kadar. Hepinizin bildiği gibi, bu konsept ekonomimize 1980'li yıllarda katılmıştır. O yıllardan bugüne ihracatın artırılması, üretimin artırılması “knowhow” transferi ve özellikle yabancı sermayenin çekilmesi hususunda önemli fonksiyonlar üstlenmiştir ve bu kapsamda kurumlar vergisi, gelir vergisi, stopaj gibi pek çok alanda serbest bölgelere sağlanan destekler vardır. Ancak, bugün geldiğimiz nokta itibarıyla artık serbest bölgelerin üretim gücünün, üretim yeri olmasının, yatırım yeri olmasının, niteliğinin artırılması ve bu kapsamda öncelikli stratejik yatırımların, büyük ölçekli yatırımların bu bölgeye çekilmesi, ihracatta merkez olma gücünün artırılması, bilgi transferinin temini gibi ve serbest bölge, iç pazar ve dış pazar entegrasyonunun ve ilişkilerinin artırılması hususlarında önemli değişiklikler öngören bir tasarımı gündemimize aldık ve görüşeceğiz. Bununla birlikte, Türkiye İhracatçılar Meclisinin Anayasa Mahkemesi kararlarına dayanan hükümlerindeki uyumlaştırma ve organlarına ilişkin diğer hususlarda değişiklikler öngören tasarımı görüşeceğiz.

Bu çerçevede ben bu toplantımızın ve tasarının hayırlara vesile olmasını diliyorum. Tasarıyla ilgili Komisyonumuza gerekli açıklamaları yapmak üzere Sayın Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli Komisyon Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli çalışma arkadaşlarım; hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Benim için bugün ayrı bir mutluluk. Bir zamanlar üyesi olmaktan dolayı son derece büyük mutluluk duyduğum, gurur duyduğum Komisyonumda bugün sunum yapmış olmak, sizlerle Ekonomi Bakanlığının bir kanun tasarısını görüşüyor olmak benim için ayrı bir mutluluk. Bunu da belirtmek istedim.

Sayın Başkanımızın da altını çizerek söylediği gibi -serbest bölgelerin kurulmasıyla ilgili süreci anlattılar- 1980 yılında 24 Ocak kararlarıyla uygulanmaya başlanan, ekonomide dışa açılma, liberalleşme, uluslararası sermaye yatırımları için teşvik edici politikaların uygulandığı, daha güvenli ve istikrarlı iş ortamının tesisinin, daha az bürokrasinin hedeflendiği bir anlayışla serbest bölgeler kuruldu. O tarihten bu yana serbest bölgelerimizle ilgili uygulamalar, düzenlemeler yapıldı ve küresel ticaretteki gelişmelere uygun olarak düzenlemeler yapıldı. 2004 yılında bazı değişiklikler yapıldı, 2008 yılında bazı değişiklikler yapıldı ama genelde bizim Türkiye olarak serbest bölgelerle ilgili şöyle bir, yanlış demeyeyim de belki erken bir ana politikamız oluştu. Bu politika da şöyle: “Türkiye Avrupa Birliğine girecek, Avrupa Birliğine girecek olan Türkiye’nin... Veyahut da Avrupa Birliğinde serbest bölgeler yoktur, onun için serbest bölgelerden tedricen vazgeçelim. Böyle bir şeyden artık yavaş yavaş biz çıkalım.” anlamında oluşmuş olan genel bir politika çerçevesinde hareket edildi. Hâlbuki bu süreçte dünyada serbest bölgelerle ilgili çok başka boyutlara geçildi. Dünyada ilk anlayışı olan 1’inci nesil serbest bölgelerden bugün herhâlde 4’üncü nesil, 5’inci nesil serbest bölgelere doğru gelindi. Biz bu çekinmeden dolayı serbest bölgeleri biraz böyle arka plana attık. Hâlbuki dünyadaki bu serbest bölgelerle ilgili gelişmelerin yanında Avrupa Birliğine giren bazı ülkeler -bunda Portekiz ve İrlanda gibi- Avrupa Birliğine girerken serbest bölgeleri otuz yıl, kırk yıl, elli yıl geleceğe taşıyabilecek uygulamaları da dikte ettirerek, bunu da koyarak devam ettiler. Bu anlamda biz serbest bölgeleri biraz ihmal ettik diye altını çizerek burada bunu bahsetmek istiyorum.

Sayın Başkanımızın bahsettiği gibi de bu Serbest Bölgeler Kanunumuzu tek tek, madde madde, burada, sizlerle beraber Komisyonumuzun takdirlerine arz edeceğiz, tartışacağız, konuşacağız. Sizlerin bu konudaki görüşleriyle beraber en son hâlini, final hâlini vereceğiz ama bu arada, Türkiye İhracatçılar Meclisiyle ilgili de bazı ihtiyaç duyulan düzenlemeleri de yine Komisyonumuzun takdirine arz etmiş olacağız.

Bugün ele alacağımız tasarımızın 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu’nda değişiklik yapılacak hükümlerinde ele alacağımız maddeleri başlıklar hâlinde veyahut da konuları itibarıyla sıralayacak olursak, serbest bölge ilan edilen yerlerde yapılacak kamulaştırmalarda acele kamulaştırma usulünün kullanılabilmesi, bugün bu Türkiye’de birçok kurumun, birçok alanda hızlı hareket edebilmek anlamında, spekülasyonları engelleyebilmek kastıyla da kullanılan bir yöntem olarak uygulanıyor. Kamulaştırma bedeli ve bu esnada ortaya çıkan masrafların serbest bölgeyi kurup işletmeye talip olan işletici şirket tarafından karşılanmasını, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanlarda, buralardaki bina ve tesislerden kiralama yoluyla yararlanılabilmesine yönelik mevcut uygulamanın kanuna eklenmesini, serbest bölge teşviklerinden yararlanmayan kullanıcılar ile işletici şirketin 3218 sayılı Kanun kapsamında yararlanılmayan vergi ve vergi dışı teşviklerden yararlanmalarının sağlanmasını arz edeceğiz.

Bölge içi satışlarda özel hesap ücreti tahsilatı esaslarını netleştirmek. Burada, yapılan denetimlerde, incelemelerde tereddüde yol açıyordu ve eleştirilere sebep olan bir uygulamaydı, bunu arz edeceğiz Komisyonumuza.

Bölge içi özel hesap ücreti oranlarının stratejik büyük ölçekli veya öncelikli yatırım olarak belirlenen yatırımlarda bölge sektör faaliyet alanı veya yatırım türü itibarıyla Bakanlar Kurulu kararıyla farklılaştırılabilmesi yetkisini gündeme getireceğiz. Mevcut işleticilerde sözleşme süresinin uzatılması ve yeni işletici belirlenmesinin usul ve esasa bağlanmasını, yurt dışında serbest bölgeler kurulmasına ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi ve buralarda yatırım yapacak Türk şirketlerine verilecek devlet yardımlarının belirlenmesinde Bakanlar Kuruluna yetki verilmesini, lojistik ve benzeri hizmetlere gelir ve kurumlar vergisi istisnası sağlanmasını, Bakanlar Kurulunun serbest bölgelerde tüm imalatçıların stopaj istisnası için sağlaması gereken yüzde 85 ihracat şartının yüzde 50'ye kadar indirme yetkisini stratejik, büyük ölçekli veya öncelikli yatırımlarda bölge sektör ve faaliyet alanı itibarıyla farklılaştırılmasının ve kademelendirilerek kullanılmasının sağlanmasını da Komisyonumuzun takdirlerine arz edeceğiz.

Bu çerçevede, söz konusu tasarı sayesinde, serbest bölge işleyiş sorunlarının giderilmesini, serbest bölgelerin yatırım yeri olma statüsünün kuvvetlendirilmesini, stratejik öncelikli veya büyük ölçekli yatırımların serbest bölgelere çekilebilmesini, serbest bölgelerin ülkemizin lojistik potansiyeline katkısının artırılmasını da hedefledik. Ayrıca, kanun taslağının, 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de değişiklik yapacak hükümlerindeyse -ki bu Ekonomi Bakanlığının kuruluş kararnamesi-ihracata yönelik devlet yardımları kapsamında DFİF'den, Destekleme Fiyat İstikrar Fonu'ndan yapılan fazla veya yersiz ödemelerin, ödemeye aracılık eden kurum ve kuruluşlar yerine bizzat destekten yararlanan kişilerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un hükümlerine göre tahsil edilmesine öncelik verilmesini, Bakanlığımızın yurt dışı teşkilatına gönderilen görevlerin daha verimli ve etkin bir şekilde yerine getirilmesinin sağlanması amacıyla yurt dışı görevlendirmelere ilişkin süre kayıtlarını ve buna yönelik düzenlemeleri de Komisyonumuzun takdirlerine arz edeceğiz.

Diğer taraftan, kanun taslağının 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'da değişiklik yapacak hükümlerindeyse de Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerinin Anayasa Mahkemesince hükümlenilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu statülerinin kuruluş kanununda tanımlanmasını da bu vesileyle sağlamış olacağız.

Anılan statünün bir sonucu olarak TİM ve Birlik organlarının üyeleri ile personellerinin görevleriyle ilgili işledikleri suçlar nedeniyle kamu görevlisi gibi cezalandırılmasını, TİM ve Birlik organlarının hangi durumlarda görevlerine son verilebileceği ve faaliyetten men edilebileceği hususlarının belirlenmesi, İhracatçı Birlikleri Genel Kuruluna, tahsili imkânsızlaşan, tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğu alacaklarının takibinden vazgeçme veya ölen, ticareti terk eden veya birliğe olan borçlarını mücbir sebep nedeniyle ödeme güçlüğünde olan üyelerin borçlarının affı ve yeniden yapılandırılması yetkisinin verilmesiyle uygulamada ciddi sıkıntılara yol açan bahse konu hususun çözüme kavuşturulmasını; TİM ve Birlik denetim kurullarının TİM Birlik Genel Kurulu tarafından ibra edilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılmasını; TİM ve Birlik personel giderlerine ilişkin kanunda yer alan mevcut hükümde bölgesel bazda hizmet veren birlikler için bir istisna tanınması, sektör kurulları ve sektörler konseyine ilişkin yapısal revizyon yapılması hususlarına ilişkin düzenlemeleri de Komisyonumuzun takdirlerine arz etmiş olacağız.

Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyelerimiz, kanun tasarımızla, serbest bölgelerin uluslararası yatırımların çekilmesi ve diğer taraftan bazı ek düzenlemeleri de böylelikle Komisyonumuzun takdirlerine arz etmiş olacağız.

Ben tekrar bu çalışmanın hayırlı olmasını, hayırlara vesile olmasını dileyerek sizleri saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyor ve çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza Komisyonumuza yaptığı açıklayıcı ve bilgilendirici sunum nedeniyle teşekkür ediyorum.

TİM Kanunu’ndaki değişiklik nedeniyle aramızda bulunan TİM’i temsilen TİM Başkan Vekilimiz Sayın Çıkrıkçı’ya da hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, istem sırasına göre, kanunun ya da tasarının geneliyle ilgili söz almak isteyen değerli Komisyon üyelerimize söz vereceğim.

Söz almak isteyen?

Haluk Bey, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli katılımcılar, basının değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu tasarı gerçekten emek verilmiş bir tasarı galiba, çok ince düşünülmüş. Etki analizlerini de görüyoruz, yapıldı. Ne kadar gerçekçi olup olmadığı hususu ayrıca değerlendirilir ama bu Hükümetin genellikle etki analizi konusunda zayıf kaldığını -AKP hükümetlerinin- düşünersek böyle bir işe tevessül edilmiş olması pozitif bir gelişme. Onun için teşekkür ediyorum.

Saniyorum sizin bakan olduğunuz dönemde Sayın Bakan bu tasarı sevk edilmiş daha önceki hükümetler döneminde, daha sonra yenilenmiş ama biz yenilediğine dair Bakanlar Kurulu kararı ekini göremedik burada. Ben biraz önce Komisyon görevlisi arkadaşına da söyledim. “Hükümete güvenmiyor musunuz?” anlamında bir soru gelebilir, o babdan söylemiyorum ama resmîyetin tekamül etmesi açısından gerekli olduğunu ve ihmal edilmemesi gerektiğinin lüzumuna bir kez daha işaret etmek istiyorum.

Tabii, burada önemli olan husus, özellikle serbest bölgelere inhisar eden kısmı var tasarının, ikincisi de TİM’e ilişkin, İhracatçı Birliklerine ilişkin hususları var.

Tabii, İhracatçı Birliklerine ilişkin hususları Sayın Bakan İhracatçı Birliği Başkanıyken işin ters tarafından düşündüğü için daha liberal bir ihracatçı örgütleri düşünüyordu. Şimdi bundan vazgeçildiğini görüyoruz. Aynı şekilde 2009’da partim adına ben konuştum Genel Kurulda bu TİM Kanunu çıkarken de. O zaman daha liberal bir anlayışla bir şey düşünüyordu gerek Hükümet gerekse TİM mensupları, meslek mensupları. Ama şimdi geriye doğru bir dönüş olduğunu düşünüyorum. Bu, herhâlde, masanın öbür tarafına oturmakla bu tarafına oturmak arasında, biraz onunla... Tabii, öyle gözüküyor, oradan öyle gözüküyor çünkü. Onun için. Ama bunun bir makulünü ne yapmak lazımdı? Bulmak lazımdı.

Ben çok detaya girmeyeceğim ancak ifade etmek istediğim bazı hususlar var. Sayın Bakan burada nelerin yapılacağını söyledi. Onları özetlemeyi düşünmüyorum. Yalnız şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Bu işi fazla abartmanın da bir anlamı yok. Bunun getireceği, götüreceği belli. TİM’le ilgili hususlar bir zorunluluk arz eden hususlar bildiğim kadarıyla. Orada dâhilde işlemeyle ilgili hususlardan kaynaklanan birtakım problemlerin olduğu, yargılamaların onunla ilgili olup... Daha önceden böyle bir şey vardı, kapatmalarla ilgili falan böyle problemler vardı.

Bütün bunları bir tarafa bırakırsak Sayın Bakanım, Komisyonun da bilgisine arz etmek istediğim hususlar var. Öncelikle, zatialinizin nezdinde Hükümeti bir kere şikâyet etmek istiyorum. Bu 2023 hedefi. Her gelen bakana söylüyorum. Burada siz Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan Bütçe Komisyonunda 2017 bütçesi görüşülürken de serbest bölgelerin 2023 hedefine uyumlu çalışma göstereceğinden falan

bahsediyorsunuz. Burada var bu. Şimdi, bu hakikaten alay konusu olmaya başladı, işin ciddiyeti kaçtı. Ben, Türkiye Cumhuriyetinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir mensubu olarak, bir milletvekili olarak, şimdi 500 milyar dolar ihracata 2023'te erişip erişmeyeceğinizi, bunu da her yerde tekrarlamamın, hani, gerekli olmadığını düşünüyorum. Şunun için: 2023'te, zaten on senede, 140-130 milyar dolar civarında ihracatı artırdınız. Bunu da Türkiye Cumhuriyetinin, cumhuriyetin başlangıcından beri birikmiş sanayisinin ürettiği ve ihraç ettiği hususlar olarak düşünürsek, o sanayinin ürettiği malların ihracatı olarak düşünürsek bu işin bir ciddiyetle ele alınması lazım. Bu vara yoka, 2023'tü, vara yoka şöyleydi, böyleydi... Bunun bir anlamı yok.

Bir diğer ifade etmek istediğim husus: Dış ticaret sarhoş yürüyüşü gibi gidiyor. Ben zatinalinizin her gün demecini hem şahsınızı tanımış olmaktan, bir; ikincisi, konum olması hasebiyle, ilgi alanım olması hasebiyle; üçüncüsü, daha önce o kurumda çalışmış, yetki almış bir arkadaşınız olarak takip ediyorum. Şimdi, son, 2014 yılı gerçekleşmesine baktığımız zaman, 2017 hedefi onun gerisinde gidiyor. Bunu dünyadaki gelişmeye bağlarsınız, oraya bağlarsınız, buraya bağlarsınız, bu şey değil ama şuna bakıyorum: 2017 yılı programı; serbest bölgeyle ilgili en ufak bir şey yok. Bu 2017 programı. Bakanlar Kurulu kararı eki. İlgili bölümü okumuş olmanız lazım. Bunda hiçbir şey yok. Bu biraz önce sizin Plan Bütçede konuşmanızı söyledim. Şimdi, tabii, biz her şeyi ifade ederken, bir de espri babında, lütfen siyasi latife olarak kabul edin diye söylüyoruz. Şimdi, ihracatı ben nerede görüyorum? Seçim öncesi, pazar günü yapılacak, cuma günü bakan yardımcılarının Denizli'nin Baklan ilçesinde belediye hoparlöründen, cuma namazı öncesi veya camiden hoparlörle "İhracatımızın sorunları öğleden sonra tartışılacak." diye anons ediyorlar. Ben hatta ilgili arkadaşı, hani, hukukumuz da var, telefonla aradım, "Cuma namazını Bakan Yardımcısı kıldıracak" diyorlar." diye, böyle bir de espri yaptım. Yani bu işin tadının da kaçmaması lazım. Şimdi orada 33 tane şöyle veya böyle ne var, danışman var. Bunların size verdikleri raporu falan da gerçekten merak ediyorum ne olup ne olmadığını. Dış ticaret gerçekten sıkıntılı. İş ciddiye alınmıyor. Şimdi, serbest bölgelerin yaklaşık 20 milyar dolar ticaret hacmi var. Altı yedi tanesi zaten bu toplam ticaret hacminin 2/3'ünü karşılıyor. 4-4,5 milyarı serbest bölgeden yurt içine yapılan bir olay zaten baktığımız zaman, burada çok büyük bir katkısı olduğunu falan düşünmek, ifade etmek de hakikaten doğru değil.

Sınır bölgesinde kaçakçılığı önlemek için... Gerçi burada geçen sefer arkadaşlar sunum yaparken söylediler ama "Bunu geri çekeceğiz." diye. Sınır bölgesinde kaçakçılığın önlenmesi. Sınırdan insan geçemiyor. Oraya duvar örüyorsunuz 3-4 metre, güvenlik gerekli olur, şu olur, bu olur, ona hiç söyleyeceğimiz bir şey yok ama bunu bir şeye koyarken, üç gün sonra geçerli olmayacak bir şeyi böyle bir kanun tasarısına koymanın da bir anlamı yok. Bu, sizin, AKP hükümetlerinin ileriye görememesi açısından da önemli bir gösterge. Hazırlık yapılmış, çok ciddi olmasa da etki analizi var dedik. Bazı maddeler geçmiş, Hükümetin haberi var veya yok. Tasarının yenilenmesinde problem olduğunu biraz önce söyledim. Bakanlar Kurulu kararını görmedik yenilemede. Bu başka bir Hükümetin tasarısı. Yenileyebilir ama o şeyi görmek isterdik.

Bir diğer husus: Şimdi bir Şangay Beşlisi çıktı. Hakikaten bunun vuzuha kavuşması lazım. Siz bu Transatlantik Anlaşması'yla ilgili Amerika'da epey dolaştınız, bu konularda da ciddi demeçler verdiniz. Şimdi hakikaten bir belirsizlik hâkim. Ne yapacağımızı millet bilmiyor. Özel sektör tavır alacak, yabancı sermaye tavır alacak, hiç kimse hiçbir şey bilmiyor, yarını görmüyor. Yarını görülmeyen bir yerde hiç kimsenin yatırım yapması falan mümkün değil. Bir de şunu söyleyeyim: Teşvik mevzuatını her sene değiştirmeye başladınız. Zaten özel sektör yatırımlarının artışına baktığımız zaman, son yıllarda hep negatif gidiyor. Millî gelir seviyesine de baktığımızda burada da büyük sıkıntı var. Yani bir şeyi söylerken altının dolu olması lazım.

Biz tenkit etmekten mutluluk falan duymuyoruz. Şahsınızın, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin başarılı olmasını isteriz. Ama maalesef bu değil.

Akşam sabah, şimdi dolarla ilgili demeçler veriyorsunuz. Ben, dolaşmaktan daha ziyade, Bakanlıkta hazırlanan şeylerin ileriye yönelik... Biraz önce söyledim, cumhuriyet hükümetinin birikimlerinin yaptığı, kapasitenin yaptığı ihracatın üzerindediniz. Siz ne yaptınız ki önümüzdeki dönemler bu ihracat artacak? Kapasite orada zaten ne olmuş vaziyette? Sınırlanmış.

“İleri teknoloji ihracat” diyorsunuz Zaten yüzde 2’si, 3’ü topladığınız zaman toplam ihracat.

Şimdi bütün bunları da söyledikten sonra zaten dış ticaretin hâli perişan. Bunu söyledim. 280-300 milyar dolar dış ticaret hacminiz var. Dış ticaret hacminin -yılıda üç tahmin yapıyorsunuz, rakamları vermeyeceğim- üç tahmini de birbirinden farklı, birbirine yakın bile değil. Akşam söylenen sabah tutmaz hâle geldi. Burada ciddi olmak lazım. Birbirleriyle farklı.

İhracatı, ithalata son derece bağımlı bir ülkeyiz. Son on beş senedir bunda hiç olmazsa bir şey yapmak lazımdı.

Dâhilde işlemeye ilgili; ben Bakanlıkta kendi atadığımız arkadaşlardan, o dönemde atanmasına vesile olduğumuz arkadaşlardan dâhilde işleme rakamlarını alamıyorum Sayın Bakanım, alamadım. Ben bunu Meclis kürsüsünde dile getirdim, ben o rakamları temin ettim ama, iş ahlakı, kullanmadım. Ne olduğunu siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum. Şimdi buna da bakmak lazım.

Şimdi, güneydoğuda sınıra serbest bölge bu dönemde akla ziyan. Yani, nasıl yapacaksınız, onu da bilmiyorum. Şimdi zaten kaçakçılık boyutu orada fevkalade artmış vaziyetteydi, PKK’nın elinde. Daha önce zaten oraya şey yapmak mümkün olmadı, bazı bakanlara söyledik.

E, Denizli ihracatçı bir kentti, apartçı oldu, şimdi Fetullah’la anılan bir il oldu. Bu sizin açımızdan da, benim açımızdan da hiç tasvip edilecek bir tutum değil. Buna da bir bakmamız lazım. Nasıl bu hâle geldi, neden oldu? Şimdi üvey evlat muamelesi de görmemesi lazım.

Bütün bunları söylerken, tabii, tek tek bakacağız ama burada dengeli bir şeye gitmekte fayda var. Kamuoyunda ilgi çekici hususlara demeçler vermek, her gün konuşmak, bunlar güzel şeyler Sayın Bakanım ama yaptığınız iş de belli. İhracatın hâli meydanda. Şimdi önümde rakamlar falan var. Ben bu konuları biraz detay çalıştım ama Komisyonun da fazla vaktini almak istemiyorum. “Döviz tutanın eli yanar.” dedikten sonra dolar-TL rekor kırıyor. Diğer taraftan dolar 2,85 TL seviyesine çıktığında “Yüzde 10 köpük var.” dediniz, köpüğün ne kadar olduğunu hiç kimse bilmiyor bunlara baktığınız zaman, asıl köpüğün kimde olduğu bilinmiyor.

Şimdi, bütün ekonomi yönetimi bir de şeye başladı, her biri farklı demeç vermeye başladı. Bakıyorum Mehmet Şimşek Bey farklı demeç veriyor, Moody’s’le ilgili siz farklı demeç veriyorsunuz, Enerji Bakanı farklı demeç veriyor. Yani bunu dışarıya takip ediyor. Gelip gidenle konuştuğumuz zaman bize de soruluyor “Bu nedir, ne değildir?” diye.

İhracatta hedef koyamaz hâle geldiniz. Şimdi, bırakın 2017’si, 2016 ihracatının kaç olacağına şu anda karar verebilmiş değiliz. En son Orta Vadeli Program’a baktığınız zaman, oradaki rakam bile, son hazırladığımız rakam gerçekleşmeyecek, farklı bir rakam çıkacak.

Şimdi burnumuzun ucunu göremiyoruz, hedef bile koyamıyoruz, ekonomiyi okuyamıyoruz, bir de milletin işine müdahale ediyoruz. Şimdi bırakın faizi, kuru, hakikaten ihracatla ilgilenin. Orası Merkez Bankasının görevi, Merkez Bankası yapacak. Şimdi, “Ekonomik Koordinasyon Kurulunu toplayacağız.” dediniz, dün ondan vazgeçtiniz. E, şimdi, yarın Merkez Bankası toplayacak. Bugün Cumhurbaşkanlığında sanıyorum bir toplantı var. E, yarın Merkez Bankasının aldığı karar eğer

dışarıdan müdahale şeklinde yorumlanırsa bu ülke için iyi bir şey olmaz. Bazı muhalefetin yetkilileri de söylüyor, “Hazine borçlanmaya çıktı, alan yok.” diyor. Doğru mu, yanlış mı? Bu konularda bir şey verin ki kamuoyu aydınlansın, bir şey söylesin. Bunlar hakikaten ciddi meseleler.

Şimdi duraklamanın kalıcı olduğu gözüküyor.

İhracatçıya... Ben bildim bileli yeşil pasaport. Bunu siz de sık sık söylüyorsunuz ya. Yarın “1 milyon dolara bir pasaport veriliyor.” denilecek. Yarın karşı taraf bir tedbir aldı, “Yeşil pasaportu da almıyorum.” dedi, ne yapacaksınız; bu kadar milleti ümitlendirdiniz, ne olacak? Buna baktığınız zaman, buralarda sıkıntı var.

Cari açıkta problem devam ediyor.

Dış ticaretteki daralmanın verdiği avantajı turizmde kaybettik. Yani burada da problemler devam ediyor.

Reel sektörün açık pozisyonu gidiyor.

İhracat tıkanma noktasında.

Para politikasında ayrı bir sıkıntı var.

Politika faizi reel olarak sıfır. Siz şimdi “Faizi hadi bakalım düşür.” deyin Merkez Bankasına, çok diyordunuz. “Bizimle paralel, bizim düşüncelerimizle paralel görüş beyan etmesi lazım.” diyordunuz, “umuyorum” diyordunuz. Bugün diyebiliyor musunuz, bilmiyorum. “Yarın artacak.” diye ifadeler ortada geziyor. Ben bunları telaffuz ederken, geçmişte ekonomi bürokrasisinde de olan bir arkadaşınız olarak çok dikkatli, hassas söylerim ama önümüze gelen, önümüze geldiği yerde söylüyor. Şimdi bunun bir şeyi olması lazım.

Ben hatta dış ticaretten alınan vergilere baktım, 2017 tahminlerine, hakikaten, orada, mesela dış ticaretten alınan vergilere bakıyorsunuz, ithalde alınan KDV’ye bakıyorsunuz, getirmedim, yanımda ama gerçekleri birebir aynı, biri yüzde 36 artıyorsa biri yüzde 10 artıyor. Şimdi, gerekçesi böyleyse bu niye artıyor böyle?

Bunlara biraz oturup kafa yormak lazım Sayın Bakanım. Her gün bir törene gidiyorsunuz, her gün bir şey konuşuyorsunuz, her gün manşette olabilirsiniz ama meseleyi çözümüyor. Yarın bu sistem göçtüğü zaman altından kalkmamız mümkün değil. Biz bunlara biraz geçmişte de olsa kafa yoran insanlar olarak şey yapıyoruz.

Şimdi bu serbest bölgelere baktığımız zaman esasen yapının tıkanırdığını görüyoruz. İhracata ve rekabet gücüne katkının önemli bir aşama kaydetmediğini ifade etmek istiyorum. Esasen serbest bölgeler AKP zamanında üvey evlat muamelesi gördü. Siz de “İhmal ettik.” dediniz zaten. 2000 yılından bu yana bir tek serbest bölge açılmadı. Açılması gerekli miydi? Hiç olmazsa neden açılmadığını söylemek lazım. Denizli’yi -siz o zaman siyasette miydiniz, tam hatırlamıyorum- biz gittik bürokratken, biz açtık. Orada kaç tane firma var, hangi boyutlara gelmiş, bir onlara bakmak lazım. Belki ileride söylerim ne olacağına dair de mevcut 18 serbest bölgeden 2016 Eylül sonu 14,5 milyar dolarlık ticaret hacmi mevcut. Son beş yılda artış göstermemiş, burada bir gelişme yok. 2011 yılında 22,6 milyar dolarlık ticaret hacmi var, 2015 yılı sonunda 20,2 milyar dolara gerilemiş. 2013 yılından bu yana serbest bölge ticaret hacmi geriliyor. 2014 yılında yüzde 3,5, 2015 yılında 9,7 azalıyor, 2016’da da durum farklı değil. 20 milyar doların altına düşme riski var. Serbest bölge ticaret hacminin yalnızca yüzde 35’i serbest bölgelerden yurt dışına yapılan ticaret, miktarı ise 2014 yılında yüzde 7,9 milyardan 2015’te 7,5 milyara geriliyor. Ticaret hacminin yönü itibarıyla bakıldığında, serbest bölgelere ve yurt içine, yurt

içinden serbest bölgelere ve yurt dışından bölgelere ticaret akışı, serbest bölgelerden yurt dışına yapılan ihracatın 2 katı. Yanılıyorsam lütfen şey yapın. Bu manzara, serbest bölgelerin hedeflerine ulaşmadığını teyit ediyor.

2023... Burada tam olarak söylemeyeyim, var burada, söylemişiz. Hatta şöyle: “Serbest bölgelerin 2023 hedeflerine yeterli katkıyı sağlayacak hâle gelebilmesi için” demişsiniz. Nasıl bir şey olacaksa, onu bir açıklığa kavuşturmak lazım. Burada hakikaten sıkıntılı. Bu manzara, serbest bölgelerin hedeflerine ulaşmadığını ifade ediyor. Dileriz, bu yapılan düzenlemelerle, serbest bölgeler ihracata, ekonomiye ve rekabet gücümüze katkı sağlar diye düşünüyoruz.

Biz gerekirse önerge de vereceğiz, sizlerle de danışacağız ama bu olayın ben Hükümet tarafından çok ciddiye alındığı kanaatinde değilim. Komisyon olarak bir kere biz buraya gelen tasarılar da, diğer muhalefet milletvekili arkadaşlar da, iktidardaki arkadaşlar da aynı şekilde, hemen, akşam gelse sabahına çıkaracak vaziyette. Arkadaşlar ne yapıyorlar? Katkı sağlıyorlar. Zaten benim dışımda olanların çoğu iş adamı ve dolayısıyla işlerin çabuk yürümesini arzu ediyorlar. Bu bir senedir burada duruyor yani. Bu gelseydi çıkardı şimdiye. Bazıları zaten madde madde aradan çıkmış, onu da geçen söyledim. Bir tanesinde ben konuştum, böyle bir şey vardı. Şimdi, bu kadar işe yardımcı olunurken, muhalefet yardım ederken bunun bu kadar gecikmesinin hiçbir anlamı olduğu kanaatinde değilim. Hepsisi bir günlük iştir. Biz Genel Kurulda çoğu zaman görüşmelerde genelini konuşup diğerleri üzerinde burada anlaştıktan sonra hiçbir şey yapmıyoruz. Hatta iktidar nereden kaçıyor? “Bunu bir an önce çıkaralım.” dediğimizde, onlar getirdiği tasarıları, bazı snai mülkiyet gibi falan, geçen bakanlar kendileri geri durdular bu işlerden, biz hatta sıkıştırdık, “Hadi, bu da çıksın, size mal olsun, sizin olsun.” diye. Bakın, siz bunu ne zaman göndermişsiniz? İlk gelen metinde bakan olarak sizin imzanız var. Kaç maddelik kanun bu? Anlaşılsaydı burada, oturuşaydı, üzerinde iki kere konuşulsaydı, bir günde Genel Kuruldan da geçerd. Ben AKP hükümetlerinin bu hususları çok ciddiye aldığı kanaatinde değilim. Muhalefet ciddiye alıyor, ben ciddiye alıyorum şahsen burada, arkadaşlar da görüyorlar.

Ben teşekkür ediyorum, hayırlı olmasını diliyorum. Gerekli katkıyı da elimizden geldiğince vereceğiz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Haluk Bey, teşekkür ediyorum açıklamalar için.

Şimdi Tahsin Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Tahsin Bey.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, öncelikle, yöntem konusunda bir eleştiri dile getirmek istiyorum. STK’ların Komisyona iletilen görüş ve önerilerinin üyelere neden iletilmediğini sormak istiyorum. Tasarıyla ilgili Komisyona iletilen bir görüş 8 Kasım’da iletilmiş ama Komisyon bize bunları dün gönderdi, yani bütün STK’ların önerilerini Komisyon dün bize gönderdi.

Defalarca bu uyarıyı yaptığımız hâlde neden ısrarla gönderilmediğini sormak istiyoruz Sayın Başkanım. Zaten gerekli destek ve katkıyı her zaman sunuyoruz. Ama Komisyon Başkanının her Komisyon toplantısında ifade ettiği “çalışmaların uyum ve uzlaşma içinde yürütülmesi” tavrına aykırı bir davranış şeklidir.

Bunun yanında, bilgilendirme toplantısında, bazı değişiklik önergelerinin verileceği, bazı maddelerin geri çekileceğine dair bildirim yapıldığını biliyoruz. Henüz daha hangilerinin çekilip çekilmediği bize gelmedi, şimdi burada öğreneceğimiz nelerin çekildiğini. Ancak değişiklik önereleriyle ilgili bilgiyi de şimdi burada edineceğiz. Oysa doğru olan, önerelere ilişkin değerlendirme yapılabilmesinin yolu da önceden incelemektir.

Sayın Bakan, Sayın Başkan; bu tasarıda serbest bölgelere ilişkin çeşitli düzenlemeler yapılıyor. Asıl olan: Türkiye'nin tamamının serbest bölge olarak algılanacağı düzenlemeler yapılmalıdır.

Dâhilde işleme belgesiyle üretim yapılabilir Türkiye'de, yani yurt dışından getirdiğiniz hammaddeyi burada üretilip gönderebiliyorsunuz.

Serbest bölgelere baktığınız zaman, yabancı firmalar gelmiyor, genelde Türk firmaları, üçte 1'i, dörtte 1'i Türk firmaları oluşturuyor. Her türlü kazancın vergi dışı tutulması nedeniyle yerli firmalar serbest bölgelere gelmektedir. Yabancılar gelmiyor. Bu da rekabet açısından sorun teşkil etmektedir.

Bu durumda bizim yapmamız gereken, Türkiye'yi bir cazibe merkezi hâline getirmektir. Tesis edilecek barış ve huzur ortamı hem yerli hem de yabancı yatırımcı açısından bir teminat niteliği taşıyor.

Bu Komisyonunda, elektrik, AR-GE, marka patent kanunu tasarıları görüşüldü, bunlar gümbürtüye gitti. Hiç kimse bununla ilgili ne bir tartışma yaptı ne de kamuoyunda gündeme geldi. Çünkü Türkiye'nin şu an öncelikli sorunlarından birisi, çözülmesi gereken sorunlarından birisi OHAL. OHAL'in olduğu bir ülkeye hiçbir yatırımcı gelmez. Öncelikli olarak OHAL'in hüküm sürdüğü bir ülkede vereceğiniz teşvikler ekonomiye can suyu olamaz, yetmez. Bu nedenle -özellikle Ekonomi Bakanı da buradayken- üretimi destekleyecek gerçek düzenleme ve tedbirlerin alınması konusunda ciddi adımların atılması gerekmektedir. Üretim maliyetlerinin üzerindeki yükün kaldırılması için yapılacak düzenlemeler sanayiciyi, esnafı, KOBİ'leri rahatlatacak. Bu da ekonomimizi önemli oranda etkileyecek bir durumdur.

Tasarıyla ilgili olarak başlıklar hâlinde birkaç noktayı belirtmek istiyorum. İlgili maddeler geldiğinde daha detaylı değerlendirme elbette yapılacaktır. Burada acele kamulaştırmaya dair düzenlemeler var. Acele kamulaştırma kamu yararının olduğu bazı acil durumlarda gecikmeye fırsat verilmeksizin kamulaştırma yapılması anlamına gelmektedir. Şimdi, burada tehlikeli bir durum olduğu ortadadır. Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan kıyılar, tarım arazileri ve TSK'ya ait bölgelerle ilgili ciddi bir kaygı duyuyoruz. Mesela bu konuda Millî Savunma Komisyonunun görüşleri soruldu mu özellikle askerî alanlarla ilgili? Böyle giderse bir süre sonra devletin hüküm ve tasarrufu altında olan herhangi bir alan kalmayacak.

Bir de şöyle bir sorun var Sayın Bakanım: Kamulaştırma bedeliyle ilgili "Şirketçe ödemesine karar verilebilir." düzenlemesi var. Neden "Verilebilir." diyoruz? Doğrudan o şirketin ödemesine neden karar verilmiyor? Devlete ayrıca bir yük bindirilmenin nedeni ne? Hazine neden böyle bir kamulaştırma bedelini ödemek zorunda kalsın ki özel şirketle ilgili?

Bir başka düzenleme, serbest bölge kurulacak ülkelerle ilgili de Bakanlar Kuruluna sınırsız bir yetki veriliyor. Hangi ülkede nasıl kurulacağından tutun bu bölgenin Türkiye'de yerleşik bir şirket aracılığıyla kurulmasına kadar her şeyi belirleyecek olan Bakanlar Kurulu. Oysa bu konuda ilgili bakanların görüşleri önemli olmalı. O ülkeyle ilişkiler nasıl? Serbest bölge kurulmasının ekonomiye nasıl bir katkısı olacak? Gidecek şirket hangi kriterlere göre belirlenecek yani ihracat yapan şirket midir, sermayesine göre mi belirlenecek? Usul ve esasları belirleyecek yönetmeliği de Bakanlar Kurulu çıkaracak. Bunun da doğru olmadığını düşünüyoruz.

Sayın Bakan, Sayın Başkan; Türkiye İhracatçılar Birliğinin kurulmasıyla ilgili birkaç şeyi de söyleyeceğim: Bunun biraz daha geniş tartışılması gerekiyor, bu konuda özellikle sanayi odaları, ticaret odalarının dinlenmesi gerektiğini düşünüyorum. 2010 senesine kadar zaten ihracatçı meclis ve birlikleri kamu kurumu statüsünde gibi çalışıyormuş. O tarihte birtakım yetkilileri ihracat kapama vesaire elinden alınarak Dış Ticaret Müsteşarlığına verilmiş. O dönemde TİM Hükümet ile sanayicinin karşı karşıya geleceği gerekçesiyle benzeri kararlara itiraz etmiş. O zaman istememişler böyle bir değişikliği. Aradan geçen sürede değişen ne oldu da şimdi bu değişiklik istendi? Hiç tartışılmamış bu olay kamuoyunda. Sanayi odaları, ticaret odaları, İhracatçılar Birliğinin Temsilcisi olacak mı? Veyahut TİM'in bu odalarla ilgili ilişkileri nasıl düzenlenecek? Çünkü meslek odaları Türkiye'de bugüne kadar kurulmuş, ilk sefer bir ihracat birliği adı altında kamu kurumu hâline dönüştürülüyor. İhracatın dalı ve bölgesine göre ödenen aidatlar var, şimdi, bu aidat sistemi ihracatçıya ne gibi yükler getirecek? Hem düşünün sektör bazında aidat ödüyorlar firmalar, hem ihracatçılar birliğine aidat ödüyorlar. Bir de TİM gelirse düşünün üretime katkısını. TİM bu tasarıyla kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu hâline geliyor yani kamu TİM oluyor. O hâlde Dış Ticaret Müsteşarlığı ne yapacak?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Dış Ticaret Müsteşarlığı zaten yok.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet. Bu konulara açıklık getirilmesi gerekiyor diye düşünüyorum. Hatta birliklere ne kadar özerklik sağlanacağı buradaki en hassas noktalardan.

Bağımsızlığın bir an bile sorgulanmayacağı kurumların iktidarın arkabahçesi hâline getirildiği bu süreçte üretici ve ihracatçıların ihtiyaçlarını, taleplerini dinleyen ve objektif değerlendirmeler yapan bu tip kurumların bürokrasiye entegre edilmesi üzerinde daha uzun düşünülmesi ve konuşulması gereken bir konudur diye düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tahsin Bey, teşekkür ediyorum.

Didem Hanım, söz vermeden önce Tahsin Bey'in işaret ettiği birkaç konuda açıklamada bulunmak isterim Komisyon Başkanlığı olarak.

Tahsin Bey'in özellikle katkı ve katılımcılığına teşekkür ediyorum. Ayrıca, tüm üyelerimizle birlikte Komisyonumuzun şiarı ve çalışma usulü de -kendisi de ifade etti- gerçekten tüm kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte özellikle sivil toplum örgütlerinin, özellikle bu konuda sözü olan yani herhangi bir tasarıda sözü olan herkesin katkı ve katılımını en üst düzeyde almaktır. Hatta zaman zaman Komisyonumuza görüş iletmeyen bizim görüş sorduğumuz kuruluşlara doğrudan telefon etmek suretiyle görüşlerini alma yoluna gitmiştir. Burada zannediyorum arkadaşlar -biraz önce konuştum- tüm görüşlerin toplanmasını beklemişler. Doğrusu, gerekli olmayabilir, görüşler Başkanlığımıza intikal ettiği zaman doğrudan üyelere intikali hususunu talimatlandırdım.

Teşekkür ediyorum.

Diğer konu da, önergeler konusu. Önergeler konusu şu an Başkanlık Divanımıza intikal ediyor. Hükümet, Bakanlığımız bu konuda son aşamaya kadar gerekli çalışmaları yapıyor ve toplantıyla birlikte önermelerini intikal ettiriyor Başkanlığımıza.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, Bakan Yardımcısı bize hangi maddelerin çıkarılacağını burada söyledi, onlar ona göre düzeltilebilirdi burada.

BAŞKAN – Önergelerle ilgili bir çalışma olduğunu bilgilendirmede belirttik ancak nihai hâli Başkanlığımızda olmadığı için de şimdi hem sizlerin görüşlerinize sunacağız hem de katılım ve katkılarınızı alacağız.

Teşekkür ediyorum o konuda.

Buyurun Didem Hanım.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kamu kurumlarımızdan ve sivil toplum kuruluşlarımızdan gelen temsilciler, değerli basın mensupları; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Ekonomi çok kötü gidiyor Sayın Bakan, hem de çok kötü gidiyor. Yatırımlar durmuş vaziyette, işsizlik her geçen gün artıyor; sanayiciler, işletmeler bırakın yeni yatırım yapmayı, günü kurtarabilmenin derdinde, iflasya sürüklenmemek için çabalyorlar. Binlerce şirket iflas etti, binlercesi iflasya eşliğinde. İşsiz sayımız en güncel resmî rakamlara göre 2016 Temmuz ayında 3 milyon 324 bin oldu. Geçen senenin aynı ayına göre işsiz sayımız 354 bin arttı. AKP Hükümeti artık ne yerli ne de yabancı yatırımcıya güven vermiyor. Hükümetin yarattığı ekonomi ve yatırım ortamı sanayicilerin, girişimcilerin yatırım yapmalarını, istihdam yaratmalarını teşvik edecek bir ortam olmaktan çok hem de çok uzakta. Büyüme, sanayi üretimi ve ihracatla ilgili birkaç güncel veriyi sizlerle paylaşmak istiyorum: Dünya Bankası dün açıkladı Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nda Türkiye için 2016 yılı büyüme öngörüsünü aşağı yönlü revize etti, 3,5'ten 3,1'e indirdi. TÜİK verilerine göre Tüketici Güven Endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 6,9 azaldı, 68,93'e indi. Eylül ayında Sanayi Ciro Endeksi yüzde 2,4; Sanayi Üretim Endeksi ise 3,8 azaldı. Sanayi üretimindeki düşüşün yanı sıra ihracatımız her geçen gün daha da azalıyor. TİM verilerine göre ihracat Ekim ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 4,6 azalarak 11 milyar 727 milyon dolara geriledi. 2016 yılının ilk on ayında ise ihracat 2015 yılının aynı dönemine göre yüzde 3,7 azalarak 115 milyar 952 milyon dolar olarak gerçekleşti. Son on iki ayda yapılan ihracat yüzde 5 düştü, 140 milyar doların altına indi, 139 milyar 385 milyon dolara geriledi. Ayrıca, ülkemiz yabancı yatırımcıların yatırım planlarını yaparken faydalandıkları uluslararası endekslerle de çok kötü bir performans gösteriyor. Örneğin Dünya Bankasının İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde Türkiye geçen sene 63'üncü sıradayken bu sene 69'uncu sıraya geriledi.

Ekonomide böyle bir tablo varken AKP Hükümetinin gündemi gazetecilerin tutuklanması, idamın geri getirilmesi, başkanlık sistemi; cinsel istismar ve çocuk istismarı konularında gece yarısı önergeleriyle, torba kanunlarla halkımızın vicdanının sızlatılması. AKP Hükümeti bu konularla meşgul ne yazık ki. Diğer taraftan, çöken dış politika hataları diğer ülkelerdeki muhataplara diplomasi ve nezaket kurallarından uzak söylemlerle hitap edilerek kapatılmaya çalışılıyor ve iç politika malzemesine dönüştürülmeye çabalıyor.

Ülkemizin neredeyse tüm komşu ülkelerle ilişkileri sorunlu ve hasarlı. Sadece komşu ülkelerle değil, yıllardır tam üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliğiyle ilişkilerimiz durma noktasına gelmiş durumda. Yarın Avrupa Parlamentosunda Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki müzakerelerin geçici olarak dondurulması önerisi oylanacak. Tekrar etmek istiyorum: Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki müzakerelerin geçici olarak dondurulması önergesi Avrupa Parlamentosunda yarın oylanacak ve Avrupa Parlamentosunun bu önerisi Aralık ayında yapılacak AB Liderler Zirvesinde bir tavsiye niteliğinde olacak. Ankara'da havai fişekli müzakere başlangıcı kutlamalarından bugün bu noktaya gelebilmek büyük beceri istiyor. Bu nedenle de Sayın Bakan buradayken Hükümeti bu konuda tebrik etmek istiyorum(!) Avrupa Parlamentosunda böyle bir oylamanın yapılıyor olmasının dahi iş dünyasında ve yatırımcılarda yarattığı Türkiye imajını düşünmenizi istiyorum.

İhracatçılarımız bu kadar zorluk yaşarken ve Avrupa Birliği en önemli ihraç pazarlarımızdan biriyken Hükümetin ihracatçılarımıza böyle bir darbe vurmaya hakkı yok. Böylesine bir ortamda serbest bölgelerle ilgili bugün konuşacağımız kanun tasarısı ancak bir rötuş olabiliyor. Kanun tasarısının gerekçesinde cari açığın azaltılması, uluslararası yatırımların ülkemize çekilmesi, ülkemizin lojistik

potansiyeline katkı sağlayacak adımların atılması amacıyla bu kanun tasarısının hazırlandığı belirtilmiş, bunlar tabii ki olumlu adımlar. Kanun tasarısı olumlu adımlar içerirken Sayın Bakanın da biraz önce belirttiği gibi bir taraftan da acele kamulaştırma gibi maddeleri de içeriyor. Tasarı askerî alanları acele kamulaştırmaya açan madde içeriyor örneğin. Acele kamulaştırma AKP'nin Meclise getirmiş olduğu kanun tasarılarının olmazsa olmazı, konu ne olursa olsun fark etmiyor; Elektrik Piyasası Kanunu olsun, serbest bölgelerle ilgili kanunlar olsun fark etmez, acele kamulaştırmayla ilgili illaki bir madde var içerisinde ve rant niyeti bir şekilde ifade ediliyor bu maddelerde. Detayları maddeler geldiğinde konuşacağız. Ben bütün dinleyicilere teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Didem Hanım, teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen var mı?

Kazım Bey, buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum, hepinize iyi günler diliyorum.

Tabii, Ekonomi Bakanımız buradayken, hemşehrim de olması sebebiyle kendisine tabii, bazı sorular da yöneltmek istiyorum. Bazı konulara da açıklık getirmesini kendisinden istiyorum.

Şimdi, biraz önce Didem Hanım da söyledi; gerçekten, değerli arkadaşlarım, ülkede ekonomik olarak her şeyin normal gittiği yönünde bir hava estirmeye çalışılıyor ama öyle görünüyor ki kesinlikle Türkiye’de hiçbir şey normal gitmiyor; birçok aksaklıklar, eksiklikler, problemler, ekonominin tıkanıp durduğu noktada birçok sıkıntıları iş çevreleri, esnafımızdan tutun üreticimize, tarım kesiminden çiftçimize kadar herkes bu sıkıntıları bire bir yaşıyor diye belirtmek istiyorum.

Şimdi, piyasanın bu noktada bir rahatlatılmasına ihtiyaç var tabii, Ekonomi Bakanının burada çok önemli fonksiyonu var, önemi var. Bu sıkıntıları aşma noktasında Bakanlık olarak ne tür tedbirler almayı düşünüyorsunuz? Ki bu hemen alınması gereken tedbirler. Eğer yılbaşına kadar, yılbaşı sonrası bu tedbirlerin alınmaması piyasaya nefes aldıracak, rahatlatacak, piyasa şartlarının ve çarkının döngüsüne, dönmeye yardımcı olacak pratik, üretene kolaylıklar sağlayan, maliyetleri aşağıya çeken, işin dönmeye olanak sağlayan, vergilerde ve işte bazı SSK primlerinde yapılması gereken bazı indirimler sayesinde de hem çalışanların hem esnafımızın hem de üretim yapan her kesimin rahatlayacağı bazı acil tedbirlerin alınmasının da ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Çünkü eğer bugün esnaf sabah dükkânının açıp akşama kadar sifto etmeden dükkânını kapatıyorsa burada bir problem var demektir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına da söyledim, geçen sene -tabii, sizi çok ilgilendirmiyor ama bilginiz olması açısından söylüyorum- BAĞ-KUR primini 430 lira ödeyen bir esnafımız bugün 570 lira ödüyor. Bu artışın neden bu şekilde yapıldığını sordum ve düzeltilmesini de istedim ama maalesef, şimdiye kadar bir düzeltme olmadı. Bu mesela esnafımıza sıkıntı veren, ödemede zorluk çeken, para kazanamadığı için de gerçekten zaman zaman da işletmesini kapatma noktasına getiren uygulamalar olduğunu belirtmek istiyorum. Nedir yani şimdi yüzde 10 artış yapılsa 470 yapar, e, siz de yüzde 30’a yakın artış yapıyorsunuz. Bunun dayanağı nedir? Yani esnafımız nasıl olsa veriyor, nasıl olsa bunu ödemek zorunda gibi bakarsanız bunun bence esnafa apayrı bir yük getirdiğini belirtmek istiyorum. Bunların düzeltilmesine ihtiyaç var. Üretim alanında özellikle komşularımızla ilişkilerimizin bozulmuş olması, tarım kesiminde ürettiğimiz sebzenin, meyvenin, tabii bunları bir anda tüketme, depolama imkânlarının çok zayıf olması, az olması sebebiyle ihracatın tıkanmasının en büyük nedenlerinden bir tanesinin özellikle Suriye’yle olan ilişkilerimizin bozulması, İran’la, Irak’la ve Rusya’yla ilişkilerimizin hâlâ normalleşmemiş olması ve buraya yaptığımız ihracatların sebze, meyve ve tarım kesiminde üreten

kesimin de satışlarını rahatlıkla yapamamış olması sebebiyle bu sıkıntıların her gün giderek arttığını görüyorum. Tabii, bu geriye doğru eğer üreten satamıyorsa ürettiği malın parasını alamıyorsa ürünü elinde kalıyorsa borcunu ödemekte de bu vatandaşların çok büyük sıkıntı çektiğini belirtmek istiyorum.

Hızla Suriye ilişkilerinin düzeltilmesi, diğer komşularla ilişkilerimizin düzeltilmesi, dünyayla irtibatımızın, ilişkilerimizin normalleşmesi yani Avrupa bazı aksak yönlerinizi eleştiriyor işte basın özgürlüğüyle ilgili, hukuk devleti ilkesinin zedelenmesiyle ilgili, haksız tutuklamalarla ilgili birçok konularda yapılan haklı eleştirileri eğer siz bir restleşme konusu olarak ortaya koyarsanız ve Hükümet olarak tabii sizi dolaylı ilgilendiriyor, sonuçta geldiğimiz nokta her ülkeyle, dış dünyayla problemi olan bir ülke konumuna geldiğimizi ve yalnızlaşan bir Türkiye olduğunu da özellikle görmenizi istirham ediyorum, bu çok önemli bir nokta. Yani izleyeceğimiz politika nasıl ki cumhuriyetle birlikte Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği gibi: “Yurtta sulh, cihanda sulh”u yıllarca gerçekleştirmişiz, korumuşuz ve bunun sayesinde Orta Doğu’da, Avrupa’nın ortasında bir ülke olarak gerçekten bir mesafe almışız, gelişmişiz. E, bunları bir an önce korumanın, bir an önce içte barışı, dışta barışı sağlamanın ülkemize çok büyük fayda sağlayacağını belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, ülkemizde ekonominin bozulmasının en büyük nedenlerinden bir tanesi son günlerde Türkiye’de yaşanan terör olaylarının ve içte kavganın, gerginliğin çok fazlasıyla artmasıdır. Eğer siz ülke içinde bu barışı sağlayamıyorsanız, toplumsal barışı sağlayamıyorsanız, terör örgütleriyle mücadelede yapmak istediğiniz konularda müzakereye oturup günlerce zaman geçirip ve ülkenin özellikle güneydoğuda ve doğuda devletin hâkimiyetini yok eden politikalarla, PKK’ya verdiğiniz tavizlerle, hendeklerin kazılmasıyla ve orada güvenliğin bozulmasıyla eğer siz bu gerginliği, bu kavgayı daha da büyük, daha da keskin bir noktaya getirdiyerseniz tabii, ülke içindeki vatandaşın da hiçbir şekilde gidip orada ne yatırım yapma olanağı olur ne de oradaki işletmelerin, fabrikaların çalışma olanağı ortaya çıkabilir. Bunun bir an önce bitirilmesinin çok büyük faydası olacağını düşünüyorum. Artık yanlış politikalar yerine sadece “çoğunluk bizde, Hükümet biziz, biz yaparız” anlayışını bir kenara bırakarak bizim de ülke adına istediğimiz önemli, tabii, fazlasını da istemiş olabiliriz ama ortak noktalarda birleştiğimiz, beraber olduğumuz, ülkenin geleceğinin, gerçekten daha aydınlık günlere, daha güzel günlere götüreceğiz düşüncelerimizi de değerlendirmenizin çok faydası olacağını düşünüyorum, bunları da özellikle vurguluyorum.

Bir de, 15 Temmuz darbe girişimi şu konuda bizi gerçekten ortak bir noktaya getirmiştir, yani cumhuriyetin ve demokrasinin olmazsa olmaz ve bizim ortak paydamız olduğu noktasını bize getirmiştir. Özellikle rejime yönelik konularda artık birçok bozduğunuz düzeni, sistemi düzeltmeniz de ve bu ortak paydada laik cumhuriyetin bizi birleştirdiği noktalarda bir araya gelmemize olanak sağlayacak yapının, o yaşam ortamının yeniden sağlanmasında çok büyük fayda olacağını düşünüyorum. Çünkü bunu sağladığımız ölçüde, demokrasimizi güçlendirdiğimiz ölçüde gerçekten demokrasinin bir değişim ve dönüşüm olduğu noktasında görmemiz ve hesap verilebilirlik yani hesap sorabilen, hesap verebilen bir noktaya Türkiye’yi getirdiğimiz takdirde gerçekten Türkiye’de çok daha olumlu bir gelişmenin olacağını ve hem içteki yatırımcımıza, iş çevrelerine, iş dünyasına hem de dış dünyaya gerekli güveni çok iyi bir şekilde verebileceğimizi belirtmek istiyorum.

Tabii, 15 Temmuz sonrası çok olağanüstü bir duruma geldik. Elbette ki Olağanüstü Hâl Yasası’nı bu çerçevede devreye soktunuz ama bunu ne olur, bir Hükümet içinde değerlendirin, yani olağanüstü hâli düzeltecek, normal kamu düzenini sağlayacak ve iç barışı sağlayacak ve bu FETÖ’nün temizliğini de gerçekleştirecek bir çalışma çerçevesinde götürmenizi ve işin özünü kaybetmeden çok detaylara inerek bütün toplumu, her kesimi rahatsız eden boyuttan kurtarıp gerçekten bu işi yapanların üst

düzeyde, onun altında ve finans düzeyinde, yönetim düzeyinde icraatın başında olanların yargının önüne çıkarılarak cezalarının bir an önce verilmesini ve böylelikle kamuoyunda bir rahatlığın, bir normalleşmenin sağlanmasının faydası olacağını düşünüyorum.

Şimdi uygulanan bir hukuk prosedürü çerçevesinde önüne geleni, ihbar edileni ve herkesi iş çevreleri de bu konuda oldukça rahatsız, tabii, bunun gerçekten finansmanını sağlamışsa, iş içinde bulunmuşsa, yönetici bazında ise, bu işin aktif rolünü oynamışsa elbette ki sorgulansın, elbette ki kayyum atansın ama herkesin malının ve canının güven duyulacağı bir ortamın bir an önce sağlanmasını artık olağanüstü hâl döneminden bir an önce ülkenin kurtarılmasının çok büyük faydası olacağını düşünüyorum. Çünkü olağanüstü hâl yasa uygulamasıyla birçok temel değişiklikleri yapıyorsunuz. Bu temel değişiklik de devletin düzenini, sistemini de altüst ediyor. Belki sizlere normal gelebilir ama biz muhalefet olarak gerçekten bu konuda çok büyük rahatsızlık duyuyoruz ve ülkenin geleceğinden de emin değiliz diye belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, iş dünyası içte ve dışta yabancı yatırımcılar da dâhil olmak üzere siyasi ve yönetim istikrarını çok önemli tutarlar. Hepimiz aynı konuda bir vatandaş olarak da, bir siyasetçi olarak da bunu her zaman göz önünde bulundururuz. Ama siyasi istikrar demek Parlamentoda çoğunluğun sahibi olmak, tek başına iktidar olmak değil arkadaşlar. Sizden sonrası olanların da haklarına, beklentilerine cevap verebilecek, onları dinleyebilecek bir noktada götürmeniz ve toplumsal barışı sağlayarak ülkede huzuru sağlayacak bir yönetimin, bir çalışmanın yapılmasını ve hiç kimseyi dışlamadan, ötekileştirmeden bir politika sürdürülmesini ve artık ülkenin gerginlik politikasından hızla çıkmasını ve bu konuda da Hükümetinizin tavırlarının ve duruşlarının da değişmesinde çok büyük fayda olacağını düşünüyorum.

Yani öyle bir görüntü var ki, bakın arkadaşlar, sadece biz ana muhalefet olarak değil, dış dünyadan aldığımız bilgiler veyahut da dış basından aldığımız bilgileri de sizlere aktarmak istiyorum: Yani artık Hükümetinizin sorun çözen değil, gerçekten sorun üreten bir noktada olduğunu lütfen görün. Siz sorunları çözmek için varsınız, problemleri çözmek için varsınız ama onu çözerken birçok problemleri de beraberinde getiriyorsunuz. Bu nedenle o problemleri yaratmadan, yeni problemler yaratmadan ülkenin bir an önce barışa, huzura, gerçekten çalışma hayatının iyi bir şekilde yürütmesine olanak sağlayacak bir konuma getirmek durumundasınız.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, böyle bir genel giriş yaptıktan sonra birkaç konuyu da önümüzdeki yasa değişikliği tasarısı sebebiyle sormak istiyorum. Şimdi, Bakanlığımızın bu genel değişikliklerle ilgili bu konularda bir açıklamanın daha önce bütün bakanlıklardan bize geldiği hâlde sizin Bakanlığımızın böyle bir açıklaması önümüze gelmedi, sadece kanunun değişiklik yönüyle gelen konuları var ama genel anlamda hem Ekonomi Bakanlığımızın izlediği yol, gösterdiği çalışmalar, yaptığı çalışmalar ve bu yasayla ilgili de öne çıkan gerekçeleri ortaya çıkaracak bir genel bir kitapçığın da önümüze gelmediğini belirtmek istiyorum. Bu da olsa biz daha iyi dersimizi çalışabiliriz, daha geniş anlamda konulara vâkıf olabiliriz diye belirtmek istiyorum.

Şimdi, 18 serbest bölgenin olduğu söyleniyor, 2.100 civarında da firmanın faaliyet gösterdiği belirtiliyor. Bu firmalardan kaç işletmenin üretim alanında, kaç tanesinin de ticari alanda faaliyet gösterdiğini de öğrenmek istiyorum şimdi bir vekil olarak.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ticaret yok.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Şimdi üretim alanında ve ticaret alanında da var alıp satan, tabii.

Bu açıklama da tabii, olur ise daha açık bir duruma konu gelmiş olur diye belirtmek istiyorum.

Bir de serbest bölgelerin kuruluşundan itibaren bu bölgelerin ihracattaki payı nedir, ne kadar bizim ihracatımıza katkı koymuştur? Bu konuda da bir açıklama yaparsanız sevinirim.

Ayrıca, Ocak 1980 yılından sonra kurulmaya başlayan serbest bölgelerin kuruluşu ve işleyişiyle ilgili konularda özellikle bazı serbest bölgelerin veyahut da kuruluş sırasındaki avantajlarıyla işleyiş sırasındaki avantajların zaman zaman geri çekildiği ve devlet tarafından bunun geri alındığıyla ilgili de zaman zaman şikâyetler aldığımızı belirtmek istiyorum. O nedenle, eğer bir kuruluşa müsaade etmişsek, avantajları neyse, bu şartlarda üretici veyahut da bu alanda işletme kuracak firmaların ona göre kendilerini hazırlamaları, yatırımlarını, çalışmalarını, ihracatlarını ona göre planlamaları, tabii, bu plan dâhilinde çalışmalarını sürdürmesi için de o alanda artık avantajı dezavantaj noktasına getirecek de değişikliklerden kaçınılması gerektiğini düşünüyorum. Bu şekildeki bir uygulamanın gerçekten o alanda çalışacak -serbest bölgede çalışacak- firmaların da isteğini ve hevesini kırdığını da belirtmek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, tabii, yasanın görüşülmesi sırasında başka eleştirilerimiz, başka düşüncelerimiz de olacak. Bence, tabii, bu kurulan serbest bölgelerin... 1980'den 2002'ye kadar kaç tane serbest bölge kurulduğu ve faaliyetlerin hangi alanda olduğu, kapasitesinin dolup dolmadığı noktasında bilgi sahibi olmak istiyorum. Bir de 2002 ile 2016 arasında da kurulan serbest bölgelerin sayısının ne olduğunun ve faaliyetlerinin de hangi durumda olduğunun da açıklanmasında, bilgi edinmemizde fayda olacağını düşünüyorum.

Beni dinlediğiniz için hepimize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Kazım Bey, teşekkür ediyorum.

Komisyon üyelerimizden geneliyle ilgili başka söz almak isteyen var mı?

Şahin Bey, buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli misafirler; öncelikle toplantımızın hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Evet, biri konuşunca herkes konuşuyor. Denizlili olunca hepimiz konuşuyoruz. Bakanımız Denizlili. Ben yalnız şunu görüyorum burada: Muhalefet “Her şeye iyi niyetli yaklaşıyorum.” diyor, yapıcı olduklarını söylüyorlar ama ne yazık ki bunun öyle olmadığını burada görmekteyiz. AK PARTİ Hükümetinin yapmış olduğu bütün icraatların hepsine karşılar yani “Çarşı her şeye karşı” mantığıyla gidilmiş olması da bence burada ne kadar yanlış bir yol izlediklerini de ortaya koymuş oluyor. Önce bunu söylemek istiyorum.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Hangi icraata karşı?

ŞAHİN TİN (Denizli) - Ve tabii ki fi tarihinden kalma, yine, bürokrasi görüşü ve anlayışıyla bugünkü bürokrasinin ve Hükümetimizin yapmış olduğu icraatları ve hedeflerini görmemesi ve ulaşamaması da gayet doğaldır diye düşünüyorum.

Şimdi, öncelikle, bu ekonomik anlayışı ve ticareti ve sanayicilerin anlayışını 2 kişi çalıştırmadan ve 1 dolarlık ihracat yapmadan da böyle eleştirmeyi, salvolar sallamayı ben çok doğru bulmuyorum ve yanlış buluyorum.

Şimdi, her şeye karşısınız. Her şeye “Şu yanlış, bu yanlış, Türkiye’de çok kötü gidiyor her şey...” Sayın Bakanım gerçi kendisi de cevap verecektir ama Türkiye’nin gerçeklerini ve yapmış olduğu, yaşadığı en son olaylar ve bugüne kadar geçirmiş olduğu dönemleri de bence görmeden ya da bunların üzerinde bir şeyleri ortaya koymadan birçok konuda a’dan z’ye eleştiride bulunmayı iyi niyetli olarak görmüyorum.

Şimdi, AK PARTİ'nin yapmış olduğu icraatlarla bence sanayicinin önü açılmıştır. Bunu kimse inkâr edemez. Şimdi, değerli milletvekili, muhalefet milletvekili arkadaşlarımız hiç acaba STK'larla konuşuyorlar mı ya da TOBB'la ya da TİM'le ya da diğer birliklerle görüşüyorlar mı?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – TOBB bu tasarıya karşı.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Burada yapılan kanunları çıkarırken bakanlıklarımızın her birinin STK'ların görüşlerini alarak onların görüşlerini bizzat burada yansıttıklarımızı hepimiz biliyoruz. Şu anda burada kendileri de. TİM'in bu kanunla, çalışmalarla ne kadar güçlendirildiğini ve sanayicilerimizin görüşlerini, burada ne kadar yankı bulduğunu hep beraber görmekteyiz. Ve buna da şahitlik ediyoruz şu anda.

Şimdi Serbest Bölgeler Kanunu'nun eleştirisine bir bakmak lazım. Pekâlâ, Serbest Bölgeler Kanunu'yla ilgili, muhalefetteki arkadaşların, karşılığında bir kanun getirip de “O zaman şu kanunu uygulayacaksınız ki sanayici bununla daha iyi gelişecektir.” diye ortaya koydukları bir şey var mı? Noktaya, virgülle, önerge vererek burada bence sanayicinin önünü engellemekten başka yaptıkları bir şey yok. Onu söylemek istiyorum. Çünkü Serbest Bölgeler Kanunu da Türkiye'ye katkı sağlamıştır. Her alanda, ihracatının önünü açmak için her türlü teşvik ve destek sağlanmıştır. Bunu kimse inkâr edemez. Sanayicimiz de bu anlamda bence oldukça... Ben sahaya indiğimde bunu görmekteyim, bir sanayici olarak da bunun farkındayım. O açıdan da bence yapılan eleştiriler daha yapıcı, daha önerici ve daha destekleyici olmalı ve Türkiye'nin komşularıyla ilişkileri konusunda, komşuların seninle iyi geçinmek istemiyorsa sen adamlara eyvallah edip de yalvarmak zorunda değilsin. Sen ülkenin menfaatlerini savunmak zorundasın. Türkiye başı dik olarak her zaman, bugüne kadar mücadele ettiyse, AK PARTİ olarak da Hükümetimizle beraber aynı şekilde bu mücadeleyi devam ettireceğiz. Çünkü geçmişte sen herkese “efendim” dedin, “evet” dedin, başına vurdular, ağzındaki lokmayı aldılar, götürdüler. Artık bu mantık kalmadı. Türkiye artık kendi bölgesinde dünyada lider konumunda bir ülke konumuna doğru geliyor. Bence bununla gurur duymamız gerekirken, Türkiye'nin daha hâlen geçimsiz, efendim, geri kalmış, efendim, işte, kendi başına karar vermesinden dolayı rahatsız olan bir muhalefet anlayışını ben çok yanlış buluyorum ve doğru bulmuyorum. Bence bununla bizim gurur duymamız lazım, yaptığı icraatlarla bizim gurur duymamız lazım ve övünmemiz lazım. Halkımız bununla övünüyor, gurur duyuyor, seviniyor; “Evet, artık bizi kimse aşağılayamıyor ve bizi güçlü kıldı bu iktidar.” diyor. Bence olaya böyle bakmak lazım biraz da. Yani her şeyde “Şu oldu, böyle oldu, şu oldu...”, bu mantık doğru değil, yanlıştır. Ve Türkiye'nin menfaatlerinde birleşeceksek yapıcı, iyi niyetli ve onore edici bir çalışmaya beraber yürümemiz gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şahin Bey, teşekkür ediyorum.

Değerli üyelerimizden başka söz almak isteyen var mı?

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Başkanım, ben birkaç şeye değinmek istiyorum izin verirseniz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yani bu kadar muhalefete yüklenince...

BAŞKAN – Tahsin Bey'e söz veriyorum.

Şimdi bir açıklamada bulunayım. Sayın Bakanımız, biliyorsunuz, komisyon başkanlığı yaptı. Daha önceki konuşmalarımızda da komisyonumuzun hep teknik olduğunu ve konu yoğunluklu konuştuğumuzu ifade ettik. Ben değerli arkadaşlarımızdan bu prensipte anlayış bekliyorum.

Buyurun Tahsin Bey.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kimi kastettiniz?

BAŞKAN – Tüm üyelere bunu ifade ettim.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani söz almak istemedik ama özellikle Şahin Bey muhalefete dönerek konuşmasını sürdürdüğü için biz de cevap verme hakkını kullanmak zorunda kaldık. Türkiye'nin son dönemlerde yaşadığı olaylarla ilgili başladı söze. Yani bu noktaya gelmemizin sebebi muhalefet değil herhâlde. Türkiye'yi on dört yıldır yöneten iktidar sizlersiniz. Yani dönüp muhalefeti suçlamanız hiç doğru değil. Bugün Türkiye'nin geldiği konumda hesap sormak zorundayız. Biz diyoruz ki “Askerî alanları nereye vereceksin, nasıl vereceksin? Yeşil alanları neden açıyorsun? İşte, sahil kıyılarını neden açıyorsun?” Yani bunu sormak zorundayız. Bugünkü ekonominin geldiği konumda muhalefetin ne suçu var? Bütçe açığı bugün 34 milyar dolar. Batık kredi 64 milyar dolar, bankaların batırdığı para. Demek ki geri ödeme yapılmıyor. Esnafın işi kötü, sanayicinin işi kötü. Cari açık 32 milyar dolar. İşsizlik yüzde 11,3 olmuş. TL iki ay içerisinde yüzde 17 değer kaybetmiş. Kısa vadede ödenmesi gereken 103 milyar dolar borç var. Enflasyon yüzde 7. Bu noktada dönüp “Muhalefet yapıcı davranmıyor.” Bu noktada bizim yapıcı davranmamamız için hiçbir sebep yok. Biz, Sayın Bakan da burada, bu yasa tasarısında diyoruz ki: “Önceden birlikte çalışmalarımızı yapalım, buraya, Komisyona geldiğimiz zaman da eksiklerimiz oluşmasın.” Yani, şimdi, biz bu yasa tasarısında hangi maddelerin çekildiğini bilmiyoruz. Bunu sormak zorundayız. Yoksa bir art niyetimiz yok. Evet, teknik konu, burada siyasi anlamda bir tartışma içerisine girmemize gerek yok. Üretim için, esnaf için, sanayici için faydalı hangi yasa tasarısı gelirse biz muhalefet olarak her zaman destek vermeye hazırız.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Tahsin Bey.

Kazım Bey, buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Şimdi, eleştirilerimizi yaparken, arkadaşlar, gerçekten burada siyaset yapmak yani karşı olma anlamında bir şeyler söylemek için söylemiyoruz. Bu ülkenin geldiği noktayı... Tabii, elbette ki yapılanlar var. Biz yapılanlara hayır demiyoruz, zaten hiçbir şey yapılmadığını da ifade etmiyoruz ama her şeye karşı olma gibi bir anlayışımız kesinlikle yok. Yapıcı bir muhalefeti her zaman yapmak istiyoruz çünkü muhalefetin görevi, devletin yönetiminde olmadığı için öncelikle önüne gelen kanunları, tasarıları, araştırma önermelerini kendine göre değerlendirip oradaki eleştirilerini, önerilerini ortaya koymaktır. Muhalefetin asli görevi bunlardır. Bunun yanı sıra da eğer yapabiliyorsa, gücü yetiyorsa, daha doğrusu sayısal olarak yetiyorsa denetim görevini de gerçekleştirmektir. Ama sayısal olarak denetim görevimizi gerçekleştirme olanağını maalesef bulamıyoruz. Ama eleştirilerimizi ve önerilerimizi her zaman ortaya koymaya ve sizleri uyarmaya ve yön vermeye de devam edeceğiz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, “ihracat yapmayan” diye ifadeye başladı arkadaşımız. Bilmiyorum beni mi kastetti, başka arkadaş mı kasetti.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sizi kastetmedim.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bugün ürettiğimiz ürünün yüzde 80'ini ihracat yapıyoruz. Ama nasıl bir ihracat? Piyasayı kaybetmemek için, müşterimizi kaybetmemek için maliyetine satış yapan bir ihracat yapıyoruz. Para kazanıyor muyuz? Kazanamıyoruz. Gerçekten para kazanan ihracatçı var mı? Evet, maalesef yok. Bunları eğer söylemezsek, bunların çözümünü üretmezsek gelecekte ne üretici bulabiliriz ne de ihracatçı bulabiliriz. Arkadaşlar, bu piyasalar kolay kazanılmadı. Belli bir süreç içerisinde bütün firmalarımızın özel gayreti, devletimizin teşvikiyle ihracat belirli bir noktaya geldiyse buradan düşüşün cevabını iktidar vermek zorunda. Eğer bunu biz eleştiriyorsak... Artık, o zaman, biz hiçbir şey yapmayalım, hiç ses çıkarmayalım, ihracat düşsün, üretim düşsün, işsizlik artsın,

istikrar bozulsun, kamu düzeni bozulsun. Yani devleti yıllarca FETÖ'yle birlikte, FETÖ'cülerle birlikte yürütme noktasında eleştirilerimizi de dikkate almadınız, hatta övgüler yağdırdınız. Sonra da ne oldu? Bizim dediğimiz noktaya geldiniz. PKK'yla ilgili konuda da.

Yani şunu söylemek istiyorum: Arkadaşlar, yani, eleştirimizi gerçekten kötüye çekmeyin. Yani biz bir art niyet olarak bunları söylemiyoruz. Devletin tarikata dayalı olarak değil, cumhuriyetin temel ilkelerine dayalı olarak yürütülmesinin her zaman faydalı olacağını düşünüyoruz.

Bak, yine bir eleştirimizi daha koyacağım. FETÖ'yü temizlerken diğer tarikatların devreye girdiğini görüyoruz, birçok kurumda aktif olduklarını görüyoruz. Şimdi, arkadaşlar, bunu söylüyorsak, biz karşı olduğumuz için değil, biz tarikatlarla devletin yönetilemeyeceğini, ona dayalı bir yönetim anlayışının her zaman Türkiye'yi zora sokabileceğini belirtmek istiyoruz. Söylemeye de devam edeceğiz.

Şimdi Denizli'ye gelelim. Şimdi, Denizli'de, arkadaşlar, Şahin Bey konuştuğu için söylüyorum, gerçekten 2002'den 2016'ya kadar beklenen yatırım yapıldı mı, yapılmadı mı? Kaç fabrika açıldı, kaç fabrika kapandı? Bakın, 34-35 adet fabrikanın Denizli'de kapandığını söylemek isterim sizlere arkadaşlar, organize sanayi bölgesinde birçok yerimiz boşaldı. Şimdi, bunu biz söylemeyeceğiz de, bunların neden olduğunu araştırmayacağız veyahut da iktidarın bu konuda önlem almasını belirtmeyeceğiz de ne söyleyeceğiz? Hiçbir şey söylemeyecek miyiz yani? Denizli'de gerçekten piyasa çok mu iyi? Denizli eski müteşebbis ruhuna, heyecanına bugün -hep Denizli'den bahsediyorum- gerçekten sahip mi? Bunu sorgulamamız lazım.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bu kadar Denizli Milletvekili olunca tabii ki öyle olur.

KAZIM ARSLAN (Denizli) - Bu sadece Denizli'de de değil, gerçekten aktif olan, müteşebbis ruhlu olan, yatırımcı olan birçok ilimizde; Antep'te, Kahramanmaraş'ta, Bursa'da, Manisa'da, gerçekten birçok ilimizde de aynı sıkıntıların yaşandığını...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Maraş'ta yok.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Evet, var, var, orada kapananlar da var. İplik fabrikalarının birçoğunun çalışmadığını biliyorum şu anda.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, yani, şimdi, örneğin, bizim Suriye'yle kavga etmemizin ne anlamı vardı?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz etmiyoruz ya, onlar ediyorlar.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ama bakın, Esat'la üç dört seneye kadar kankasınız, beraber oluyorsunuz ama bir bakıyorsunuz, başka bir problem ortaya çıkıyor.

BAŞKAN – Kazım Bey, Komisyonumuz teknik dedik ya...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Anladım da hayır, yani bu Şahin Tin bunları söylediği için söylüyorum.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Ama bunları konuşabiliyor olmamız lazım.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ben demin bunlara pek fazla girmedim yani olayları teker teker ortaya koymadım ama...

Onun için, arkadaşlar, şu noktada bir kere hemfikir olmamız lazım: Özellikle iş çevrelerinden gelen, iş dünyasıyla irtibatlı olan bizlerin daha akıllı, daha ortak paydalarda birleşen, ülkenin ufkunu açan, geleceğini açan konularda da birlikte olmamız, beraber olmamız ve ülkenin kalkınması, gelişmesi için hem demokrasi alanında hem yatırım anlamında hem ekonomik anlamda da gerçekten bölgesinde yine gözde olan bir ülke konumuna gelmemiz gerekir. Bütün amacımız bu.

Şahin Bey bize biraz dokundurdu “Muhalefet her şeye karşı çıkıyor.” diye, onun için söz aldım.

Beni dinlediğiniz için tekrar teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Kazım Bey, teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; grup başkan vekilleriyle komisyon başkanlarının bir toplantısı var. Tüm üye arkadaşlarımızdan ve sizden müsaade olarak oraya geçeceğim. Şöyle bir yol izleyeceğiz sizler de uygun görürseniz: Sanırım 1-2 arkadaşımız daha var söz isteyen. Akabinde Sayın Bakanımızın hem tasarıyla ilgili hem de diğer konulardaki görüşlere ilişkin, eleştirilere ilişkin görüş ve düşüncelerini almak üzere Sayın Bakanımıza söz vereceğiz, ara vereceğiz ve inşallah -ara vermeden maddelere geçişi oyluyoruz, maddelere geçiyoruz- iki buçukta da tekrar birlikte olup bugün tasarımı hep beraber tamamlıyoruz.

Ben Sayın Bakanımıza söz verebilirim ya da söz isteyen var mı?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) - Ben bir iki kelime edeyim isterseniz Başkanım, müsaade varsa.

BAŞKAN – Peki, lütfen çok kısa olsun, sadece tasarıya ilişkin olsun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Yeni bir satışa doğurmasın da.

BAŞKAN – Yeni bir satışmaya meydan vermeyelim lütfen.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Şimdi, böyle bir şey demenize şahsen alındım Sayın Başkanım, onu söyleyeyim öncelikli olarak.

BAŞKAN – Latife için tabii ki.

Buyurun.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Biz burada teknik bir komisyon olarak çalışıyoruz. Burada da dışarıdan birileri gelmediği zaman hep tekniği üzerinden konuşuyoruz. Bundan dolayı tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Tabii, yapıcı önerilerimiz oluyor. Tabii, bazen dinlediğimiz zaman da hakikaten Türkiye’de hiçbir şey olmamış gibi, hiçbir şey yapılmamış gibi bir izlenime... Dışarıdan biri gelse, Türkiye’yi yorumlamak istese verdiğiniz verilerle emin olun yatırım falan yapmaz, böyle bir şey yok.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Zaten özel sektör yatırımı yok, azalıyor, doğru.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Biz verileri saptırmıyoruz ki gerçekleri söylüyoruz. Ayrıca yurt dışında Türkiye’nin imajı o kadar kötü ki inanın, yurt dışıyla konuşun.

BAŞKAN – Müsaade edin bitirsin arkadaşlar.

Evet, Uğur Bey.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Yani bunu toparlayacak olan hepimiziz yani burada da zaten bu kanunun yani bu tip kanunların, özellikle teknik komisyon kanunlarımızın çıkmasının hedefi de bu tip önü tıkanan noktaları veya daha iyiye gidecek noktaları hep beraber sağlamak diye düşünüyorum. Yani bunu hep birlikte sağlarsak ülkemizi hep birlikte daha iyiye götürürüz diye düşünüyorum ama bu konularda tamamen olumsuz bir hava çizersek de tabii, bazılarının da bu noktadaki yaklaşımına, ekmeğine yağ sürdüğümüzü de düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Uğur Bey’e bu olumlu katkısı nedeniyle çok teşekkür ediyorum.

Nureddin Bey, buyurun.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Öncelikle Sayın Bakanımıza ve yardımcıları ile bürokrasiye teşekkür ederiz yaptıkları sunumlardan dolayı. TİM Başkan Vekilimiz de burada. Bu yasa inşallah hayırlara vesile olacak.

Yalnız, her şeyi teknik olarak değerlendirmek de biraz robotik bir bakış açısını getirir. Biz insanız, ruh taşıyoruz, nefsimiz var, bedenimiz var, ihtiyaçlarımız var, insanların ihtiyaçları var. Birçok sıkıntının temeli de olaylara teknik olarak bakmaktır diye düşünüyorum. Teknik olarak bakmayalım. İş adamı demek her şeye teknik olarak bakıyor demek değil. Kendi işletmelerimizin, çalışanlarımızın ihtiyaçlarını düzgün bir şekilde giderecek, ülkenin ihtiyaçlarını sağlayacak ekonomiye katkı sağlarken hem kendi gücümüzü, zenginliğimizi hayırlı işlere kullanmak üzere artıracak her türlü olumlu çalışmanın yapılmasında gayret göstermemiz gereken insanlarız ve duygularımız da bizi her zaman bilincimizle beraber, kalbimizle beraber yönlendirecek önemli şeydir. Bu modernist “teknik” kelimesini sürekli kullanmak beni çok irite eden...

BAŞKAN – Bu açıklamalar için teşekkür ediyoruz. Lütfen tasarıya gelebilir misiniz.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Geleyim Sayın Başkanım.

Tasarı oldukça iyi çalışılmış. Hakikaten ben Bakan Beye özellikle teşekkür ediyorum ve ekibine. Etki analizini koyması, etki analiziyle ilgili değerlendirmelerin yapılmış olması hepimizin ihtiyacı olan bir çalışma. Ancak burada gerek muhalefet milletvekillerinin gerek iktidar partisi milletvekillerinin bilmesi gereken bir şey, her türlü yapılmış olan işlemin artısı elbette ki iktidara, eğer bir eksisi varsa da o da iktidara bağlıdır. Çünkü on dört senedir biz bu ülkeyi yönetiyoruz ve on dört yıldır bu ülkenin nereden nereye geldiğini hep birlikte yaşıyoruz. Ancak bir şeyi göz ardı etmememiz lazım: Özellikle 2013 yılından itibaren Türkiye üzerine çok ciddi bir şekilde bir oyun oynanıyor ve bu oyunlar gittikçe dozajını artırarak devam ettiriliyor maalesef. Bu anlamda özellikle 15 Temmuz akşamı onlar açısından oynanmış olan oyunların şahikası ise bu şahikayı çok daha üst dereceye getiren milletin bizatihi kendisi, Sayın Cumhurbaşkanımız ve Hükümetimizin, özellikle de Parlamentoda bulunan bütün milletvekillerinin -hangi gruptan olursa olsun- göstermiş oldukları dirayetli duruş. İşte, o dirayetli duruşu da şu anda biz bu Komisyonunda yerine getiriyoruz. Bu anlamda gelen bütün kanunları çok hızlı bir şekilde ve hakikaten Türkiye'nin yararına bir şekilde geçiriyoruz. Bu beceriyi de gösteren bir ekibiz. İnşallah, özellikle serbest bölgeler ve TİM'in kuruluşunda -TİM'in çalışmalarını yakından takip eden birisi olarak- ve işleyişinde yapılacak olan değişiklikler ve özellikle de borcunu, aidatını ödemekte sıkıntı çeken üyelerin sıkıntılarını giderecek tedbirleri kendi iç işleyişine bırakan bu çalışmayla da önemli bir merhaleyi atlatmış olacağız. Serbest bölgelere ilişkin olarak bugüne kadar ben verimli bir çalışmanın yapıldığına inanmayanlardan birisiyim. Umarım bu yasa tasarısıyla -kanunlaştığı takdirde- serbest bölgelerde faaliyet gösteren işletmelerimiz ve çalışanlarımız çok daha aktif ve güzel çalışma yapacaklardır.

Tabii, problem sadece Denizli'nin değil. Burada Sayın Bakanımızın Denizlili olması, milletvekillerimizin bir kısmının Denizlili olması orada yaşanmış problemlerin ya da yapılacak olan çalışmaların Denizli'ye hasredilmemesi gerektiğini; Türkiye'nin 780 bin kilometrekare, 80 milyona yakın nüfusuyla büyük potansiyele sahip olduğunu, Denizli'de ne yapılması gerekiyorsa aynı zamanda Hakkâri'de de güney doğudaki her türlü olumsuzluğa rağmen yapılması gereken çalışmaların aktif bir şekilde dönüştürerek yapılması elzendir. Denizli büyüyecek, Hakkâri büyüyecek, Diyarbakır büyüyecek, Ankara, İstanbul büyüyecek. Tabii, bu arada İstanbul Milletvekili olarak da Türkiye'nin yükünün büyük bir kısmını İstanbul'un taşıdığını, ihracat merkezinin İstanbul olduğunu ve İstanbul'la ilgili çalışmaların da yadsınmaması gerektiği konusunda da sözlerimin kayda geçirilmesi konusunu ifade ederek bitirmek istiyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Nebati'nin sözlerinden Komisyonda Denizli'nin biraz fazla konuşulduğu gibi bir intiba var herhâlde. O yüzden İstanbul'a çekmek istedi şeyi. Başka söz almak isteyen var mı acaba?

Buyurun Hasan Bey.

HASAN SERT (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben de bir iki dakika katkı yapmak istiyorum.

Öncelikle bugünkü eleştirilerden çok istifade ettiğimi söylemek istiyorum. Tabii, kısmen ekonomiyi eleştiren sözler vardı, siyaseti eleştiren, kanunla ilgili eleştiriler yapılan durum vardı ve kısmen de Hükümeti eleştiren bir yapı vardı. Ama ben bu Komisyonda çalışmaktan dolayı gerçekten mutlu oluyorum çünkü bütün kanunlar çıkarken burada genellikle oy birliğiyle çıkıyor ve teknik konular olduğu için de özellikle arkadaşların katkısını önemsiyorum.

Tabii, bu kanuna baktığımda ki 24 maddeden oluşuyor ve ÇED'in hızlandırılması, bürokrasinin azaltılması, serbest bölgelerin durumunun iyileştirilmesi, Bakanlar Kurulu kararıyla yurt dışında serbest bölge ve dış ticaret merkezinin kurulması, hizmet ihracatının geliştirilmesinde kolaylıklar sağlanması, kara sınırlarında serbest ticaret bölgeleri kurulması, TİM'in çalışma sisteminin düzenlenmesi ya da TİM'de bazı operasyonların yapılması, Ekonomi Bakanlığı personel sistemlerinde bazı değişikliklerin yapılması gibi konular ele alınmış ve bunlar yapılırken de önceden hazırlanmış olduğunu görmekteyim. Özellikle diğer STK'lardan da görüş alınması ve iş dünyasının bu konudaki sorunlarının neler olduğunun ve bu sorunları gidermek için de kanunda düzeltilmesi gereken noktaların neler olduğunun çalışılmış olduğunu görüyorum. Tabii, muhalefetin kanunla ilgili eleştirilerini de dikkate almamız lazım, diğer eleştirileri de dikkate almamız lazım ama genel itibarıyla ben değişik kesimlerden bilgiler alınmış olduğunu görüyorum. Fakat bize gelen daha önceki bilgilerde de daha çok, Mustafa Bey'le daha önce çalıştığımız için, kendisiyle çalışmaktan büyük onur duyduğum için de bir şey sormak istiyorum. 13'üncü maddeyle ilgili ciddi eleştiriler oluyor. Onu gerçi şimdi değil gelecekte de görüşebiliriz ama ekonomideki durgunluk biz de biliyoruz, sizler de bunu birçok defa ikaz ettiniz. İşsizlikteki artmanın var olması gerçekten bizim de, sizin de ortak problemlerimiz ama bunlardan nasıl çıkacağız? Bunları düzeltici tedbirler almadan, bunlara bir operasyon yapmadan, bu tür ticari ve reel sektörün sorunlarına çözüm üretecek argümanları üretmeden ve konuşmadan ve buna da yetkilendirilmiş olan Hükümetten destek almadan ve düzeltici kanunları çıkartmadan nasıl yapacağız? Buradan çıkmamız lazım. Bu eski, şaşalı ve destan yazan günlerimize doğru koşturmamız lazım. Bunu da yapmak için ben yine iktidar ve muhalefetin birlikte çalışması gerektiğini ve düzeltici tedbirlerin Hükümet tarafından alınması gerektiğini ve bununla birlikte yeniden bir ekonomik reformun, ekonomik şahlanışın gerçekleşmesi gerektiğini bekliyorum. Bu kanunun da buna hizmet edeceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum hazırladığınız için Sayın Bakanım.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Harun Karacan geçti)

BAŞKAN – Hasan Bey'e çok teşekkür ederiz.

İfade edilen görüş ve değerlendirmelere ilişkin...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ben bir söz istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Pardon.

Buyurun Emin Haluk Bey.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim.

Şimdi idrak önemli bir mevzu, sorumluluğun idraki daha önemli bir mevzu. Muhalefet olarak sorumluluğun idraki bizim açımızdan önemli. Bizim söylediğimiz her şey sorumluluğumuzun idraki içinde oluyor. Ben burada konuşan iktidar mensubu, iktidara mensup milletvekili arkadaşlarla da teknik konularda çok farklı söylediğimizi, düşündüğümüzü söyleyemem. Biz işin geciktiğini söylüyoruz, bunlardan bir kısmının çıktığını söylüyoruz, bir kısmının hükmünün geçtiğini söylüyoruz, açık ve net söylüyoruz. Geçen sefer de ben burada söyledim. Müktesebatımızın sadakası fazla gelecekler. İşin idrakında olmayanlar konuşmasın. Ne varsa koysun önergesini. Şunu okuyup geldiniz mi Allah'ımızı severseniz? Söyleyeceğim bu. Lüzumsuz konuşmanın hiçbir anlamı yok.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

İfade edilen görüş ve değerlendirmelere ilişkin değerlendirmeleri yapmak üzere Sayın Bakanımıza söz veriyoruz.

Buyurun Sayın Bakan.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun çok saygıdeğer üyeleri, tabii, öncelikle 7 Denizli milletvekilinin 4'ü bu Komisyonunda olunca Denizli konusu biraz gündeme gelmiş gibi görünebilir. O konuda Nureddin Bey'in eleştirilerine de katılıyorum ama "Mevzubahis Denizli'ye gerisi teferruatır." diyerek biz bir konu üzerinde de uzlaşmasını bilen arkadaşlarız. O konuda da aradaki tatlı esprileri de veyahut aradaki o tatlı eleştirileri de anlayışınıza sığıyorum.

Tabii, İstanbul Türkiye ihracatının yüzde 50'sini yapıyor, hatta daha fazlasını yapıyor ama "İstanbul bunu tek başına İstanbul sınırları içinde yapıyor." dersek Anadolu'nun coğrafyasına da haksızlık etmiş oluruz. Hakkâri'deki, Şırnak'taki, Artvin'deki, Konya'daki, Nevşehir'deki, Çorum'daki, Antep'teki, Maraş'taki, Denizli'deki, Burdur'daki veya birçok yerdeki üretime, daha doğrusu dağlarına, ovalarına, tarım arazilerine, fabrikalarına, zanaatkarlarına da haksızlık etmiş oluruz. O anlamda söylediniz diye söylemiyorum bunları en iyi bilenlerden birisiniz zaten sektörün içinden gelen birisi olarak. Ülkeyi bütünüyle, topyekûn değerlendirmek lazım. Yoksa deriz ki: İstanbul, Kocaeli, Bursa, Eskişehir, İzmir... Bazı illeri alırsız, geri kalanları Türkiye'ye yük diye düşünmeye başlarız, o da yanlış olur. "Hakikaten bu Komisyon doğru, teknik bir Komisyon." dersek siyaseti bir kenara bırakmış oluruz. Siyaseti de konuşmamız lazım, siyasi eleştirilere de duyarlı ve tahammüllü olmamız lazım. Ama bizim Komisyon dönemimizde, Komisyondaki görevimiz döneminde de hakikaten şöyle bir özelliği vardı bu Komisyonun ki hâlâ var: İyi tartışır, iyi çalışır ve oy birliğiyle birçok kanun tasarısının da Meclise havale edilmesini burada gerçekleştirdik, oy birliğiyle yaptık. Bu da aslında siyasetin en güzel taraflarından bir tanesi. İttifakla, oybirliğiyle, mutabakatla bu işleri yapabilmek.

Serbest bölgelerle ilgili Bakanlığımızın bazı düzenlemeleri, artı, Türkiye İhracatçılar Meclisiyle ilgili bazı düzenlemeleri yapan bu Komisyonumuzun takdirine arz ettiğimiz bu tasarı -taslak aslında- böyle bir fırsatı da tekrar önümüze getiriyor. Biz Bakanlık olarak yaptığımız çalışmayı takdirlerinize arz edeceğiz, eleştirilerinizi dikkate alacağız. Bununla ilgili her türlü düzenlemede sonuna kadar açık olduğumuzu bilmenizi istiyorum. Tekrar eğer Komisyonumuz o konuda takdir ederlerse, takdir buyurursanız ve oy birliğiyle böyle bir şey olursa biz çok daha mutlu oluruz.

Şimdi, evet, olağanüstü durumlardan geçiyoruz. OHAL'den bahsetmiyorum arkadaşlar. Hakikaten, bakacak olursak, sadece Türkiye olağanüstü hâllerden geçmiyor, olağanüstü zamanlardan geçmiyor, tüm dünya olağanüstü hâllerden geçiyor. Ekonomik anlamda söylüyorum, siyasi anlamda söylüyorum. Bu son beş-altı yıllık, yani 2008 global krizinden sonra dünya her anlamda toparlanmakta zorlandı.

Zorlandı değil, toparlanamadı. 2008 krizinden sonra baktığımız zaman, dünyada ilk defa... Bakın, ekonomi tarihine şöyle geriye doğru baktığımız zaman hep şöyledir: Dünyadaki ticaret hacmi büyüme hacminin yaklaşık olarak 2 kat üstünde olur. Ticaret hacmi yüzde 6-7 oranında dünyada artarken, dünyadaki ortalama büyüme de yüzde 3-3,5'ler seviyesinde olur. Yani ticaret hacminin dünyadaki büyüme yukarıya doğru asılması vardır. Bu da hep olumlu olarak algılanır ve büyümeyle ilgili, dünyadaki beklentilerle ilgili çok uygun bir iklimdir. İlk defa geçen sene, bu sene dünyadaki ticaret hacmi büyüme hacminin altına indi. Bu da şu işlemi yapıyor: Ticaret hacmi düşük olduğu için de büyüme de aşağıya doğru çekiyor ve şu anda yarı yarıya seviyesine geldi. Yani dünyadaki ticaret hacmi yüzde 1'ler seviyesinde artarken büyüme yüzde 2,5'ler, 3'ler seviyesinde ortalama zorlamaya çalışıyor, o da mümkün değil. Ticaret buna müsaade etmeyecek, daha fazla büyümeye müsaade etmeyecek. Dolayısıyla, dünyadaki ticaretin artması için dünya bugün çaba gösteriyor.

Evet, olağanüstü hâller yaşıyoruz, olağanüstü durumlar yaşıyoruz, zamanlar yaşıyoruz. Son bir buçuk yıl içinde çok farklı değişiklikler oldu. Dünyada, dünyanın iki rezerv para birimini alalım. Bunun içinde Japonya yeni, İsviçre frangı, Kanada doları gibi bazı paralar, para birimlerini kenara bırakalım. Dolar ve Euro arasındaki ilişkiye bakacak olursanız, arkadaşlar, hepimizin malumu, 1,45'lerden 1,05'lere geldik. Çapraz pariteden bahsediyorum, dolar-euro paritesinden bahsediyorum. Evet, Türk lirası da değer kaybetti, değer kaybetmeye devam ediyor. Son dönemlerdeki hassasiyetlerimizden dolayı da değer kaybetmeye daha hızlı bir şekilde devam ediyor.

Biraz önce Sayın Haluk Ayhan'ın söylediği şey son derece doğrudur. Ama o gün 15 Temmuz melaneti yaşanmamıştı bu ülkede. 2015 yılı Mayıs ayına kadar Türk lirası dolar karşısında, dolar endeksini oluşturan diğer 6 para birimi, yani bunun içinde İsviçre frangı, Japon yeni, Kanada doları, İngiliz sterlini gibi para birimlerinin ortalamasının dolar karşısında değer kaybettiğinden daha iyiydi. 2015 yılı Mayıs sonuna kadar. Mayıs sonu itibarıyla, mayıs sonuna doğru Türkiye'de haziran seçimlerinin anketleri, haziran seçimlerinin algılarıyla ilgili o dönem başladığı andan itibaren, biz, Türk lirası olarak, dolar endeksini oluşturan para birimlerinden ayrıştık, ayrışmaya başladık ve temmuz itibarıyla da Türkiye'de başlatılan bu milletin hakikaten endişe duyduğu, ülkemizin bir gözbebeği olan bir bölgede, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde maalesef siyaseten milletin verdiği oyları, Parlamentoda, siyasette demokratik kurallar çerçevesinde siyaset yapılma ümidiyle verdiği o beklentileri, bir anda, öz yönetim, başka bir şey veyahut da çukur veyahut da başka şeylere, terör dalgalarına bırakmasının da etkileri... Ardından, Hükümetin kurulması, kurulmamasıyla ilgili diğer endişeler, 1 Kasım seçimlerinin devreye girmesi, 1 Kasım seçimleri arkası derken geldiğimiz noktada ve 15 Temmuz melanetiyle, evet, ayrıştık. Orada söylediğim hep şuydu: Türk lirasının yine dolar endeksini oluşturan para birimleriyle paralel hareket etmesi durumunda köpük vardır üzerinde sözümün arkasındayım, hâlâ o köpük artarak, evet, söylediğim zamandaki o orandan daha yüksektir ama Türk ekonomisine bakacak olursak eğer Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; 28 Avrupa Birliği üyesi ülkenin kamu borçlarına baktığımız zaman, 25'inden daha iyi bir ekonomiden bahsediyoruz. Bütçe açığına baktığımız zaman, Avrupa Birliğinin yine 25-26 ülkesinden daha iyi bir bütçe açığına sahip olan bir ülkeden bahsediyoruz. Cari açığa baktığımız zaman da yüzde 10'lar seviyesinden yüzde 4'ler seviyesine kadar gelmiş ve eğilim olarak da aşağıya doğru devam eden, her şeye rağmen aşağıya doğru devam eden bir ülkeden bahsediyoruz.

Bankalarımızın güçlülüğüne, sermaye yeterlilik oranlarına geldiğimiz zaman da, yine aynı oranlarla kendimizi, bakın, gelişmekte olan ülkelerle kıyaslamıyoruz, bilerek söylüyorum bunu, Avrupa Birliğiyle kıyaslıyoruz. Bankalarımızın sermaye yeterlilik oranına baktığımız zaman da yine yaklaşık olarak 24-25 ülkeden daha iyi konumdayız. Maastricht kriterlerine göre yaklaşık olarak da 2 katınız. Yüzde 8 civarındaki kabul edilebilirliği yüzde 16 ortalamayla tutturuyoruz. Onun için ben hep şunu söyledim: Bugüne kadar da yaklaşık olarak, fiili olarak iki buçuk yıllık Bakanlığımız ama ilk Bakanlığa

başlamamızdan bugüne kadar da üç yıllık sürede döviz kuruyla ilgili hiç rakam telaffuz etmedim ve hep şunu söyledim: Müdahale etmemek lazım, dokunmamak lazım, piyasa kendi kuralları içinde bunu dengeleyecektir. Çünkü bu alanda şöyle bir şey var -ben sizlere bu konuyu biraz böyle, hani sabrınızı da fazla zorlamak istemiyorum- oyun oynanmaya başladığı anda, yani spekülasyon dalgası başladığında, spekülatörlerin şöyle bir şeyi var: Son on beş yıllık Türk lirasının döviz karşısındaki hareketine bakacak olursak makul bir çizgi görürsünüz on beş yılı alırsanız. Son beşi alırsanız çok hareketli bir dalga görürsünüz ama on beş yılı aldığınızda. Ama son beş aylık bölümü... Onun için şunu isterler: O dalga boylarının yükseldiği alanlarda hem yukarı giderken hem aşağıya inerken vurmak isterler ve oyuna davet ederler.

Ben bu anlamda Merkez Bankamızın son yedi-sekiz aydan beri günlük satış ihaleleri düzenlememesini son derece akıllı buluyorum ve başarılı buluyorum.

Merkez Bankası niye ihale düzenler, niye bu oyuna girer? Girmemesini ve hatta bu dönemle ilgili, hani, kur... Evet, kur artışının enflasyona, kur artışının özel sektöre, kur artışının ekonomimize olumlu bir katkı vermediğini bilenlerdenim. Olumlu olmadığını kabul ediyorum. Öyle zaten. Kim ki bunun tersini söylüyorsa yanlış söylüyordur. Ama döviz müdahaleyi klasik yöntemlerle, Merkez Bankasının döviz satış yöntemiyle müdahale etmesi bu tuzağa düşmektir, oyuna girmektir, oyuna dâhil edilmektir. Yani büyük oyuncuların oyununa girmiş olursunuz, 1 milyar dolarlık, 3 milyar dolarlık, 5 milyar dolarlık spekülasyonlarla sizi de oyuna dâhil etmiş olurlar. Türkiye'nin böyle bir ihtiyacı yoktur. Kamu maliyesi, kamu dış borç yapısına baktığımız zaman da zerre miktarı böyle bir şeye ihtiyacımız ve endişemiz de yoktur. O anlamda bu geçici dönemdeki bu hareketlilik, yani dolar endeksini oluşturan para birimlerinin dışındaki hareketimizi anormal karşılıyorum ama dolar endeksinin bu dönemdeki hareketlerine iyi bakmak lazım. Yani diğer para birimleri, İngiliz sterlini, Japon yeni, İsviçre frangı, Kanada doları gibi para birimlerinden oluşturulan o sepetin de dolar karşısındaki hareketlerine de dikkat etmemiz lazım. Onun için burada endişe edecek...

Bakın arkadaşlar, 15 Temmuz melaneti yaşandığında, 15 Temmuz işgal girişimi yaşandığında, burada, bu kutsal Meclis çatısı altında, bu ihanete hiçbir parti ayrı olmaksızın, AK PARTİ'siyle, CHP'siyle, MHP'siyle aslanlar gibi bu milletin iradesi karşı durdu. O gece oradaydım ben. O gece bazı arkadaşlarımız da, burada şahit olan arkadaşlarımız da var. O geceyi Allah bir daha asla bu millete nasip etmesin. Şu kapıdan, Dikmen kapısından girerken yüzlerce kurşuna hedef oldum, şuradan. İçeri girdik, 30 metre, 50 metre yakınımızda da o ihanet bombalarını patlatırken bu milli irade burada ayakta idi. Ama asıl büyük zaferlerden bir tanesi de o millî, ki onun adı ileride tarihte bir demokrasi, bu milletin bir demokrasi devrimi olarak tarihe geçecektir, demokrasi tarihine böyle işlenecektir.

Bu ülkenin ekonomisi dünyanın hiçbir ekonomisine tabi tutulmayan bir stres testinden geçti ve inanılmaz bir başarıyla geçti. Hiçbir şey olmadan geçti. Pazartesi günü 8.30'da Türk bankacılık sistemi tüm dünyayla entegre bir şekilde tüm fonksiyonlarını yerine getirir hâldeydi. Bize cumartesi günü, Pazar günü, hani, 16-17 Temmuz günleri şunu diyorlardı: Dolar 8 lira olacak, 10 lira olacak, faizler 25 olacak, 30 olacak. Böyle spekülasyonlar da vardı. Yani tesisat grubu 25 bar olan bir tesisatın 200 barla test edilmesi gibi bu ekonomi 200 barla test edildi ve pazartesi günü, salı günü, çarşamba günü, perşembe günü, yani mesai günlerinde pırl pırl çıktı. Onun için şimdiki bu hareketlenmelerle ilgili ekonomimizin böyle bir endişe içinde olmasını ben hakikaten ekonomimize, Türkiye ekonomisine haksızlık olarak görürüm. Evet, negatif anlamdaki gelişmeler ama endişe yaratacak, ekonomimiz kötüye gidiyor...

Evet, özel sektör yatırımlarında belki son üç-dört yılın en düşüğündeyiz. Bundan daha normal bir şey de olamaz arkadaşlar, yani inanılmaz şeyler geçirdik ve dünya, bölge coğrafyası inanılmaz şeyler geçiyor. Bölge coğrafyasında haritalar yeniden çiziliyor. Çok farklı oyunlar oynanıyor. 15 Temmuz bir darbe girişimi değildi, bir işgal girişimiydi. 15 Temmuzda başarılı olunması hâlinde o ihanet girişimi şu andaki güneyimizde oynanan, Suriye ve Irak'ın bir bölümüyle beraber, koordineli bir şekilde, ülkenin bir parçası koparılmaya operasyonuydu ve bunlardan çıktık sağ salım. Asla bir daha böyle bir şey Türkiye'de gerçekleştirilmeyecektir ve şu anda Türkiye olarak, evet, bunu tartışabiliriz, siyaset olarak tartışmak hakkımızdır, eleştirmek de hakkımızdır. Bu ülkenin gerek sınır gerek millî menfaatlerini savunma konsepti artık bizim sınırlarımızda başlamaz. Tehdit ve menfaat neredeyse oradan başlaması gerekir ve şu anda Türkiye de bunu yapmaya çalışıyor.

O anlamda, ben, katkı ve eleştirilere sonuna kadar saygı duyuyorum ve bunlardan da yararlandığımızı, faydalandığımızı bilmenizi istiyorum. Dövizle ilgili, kurla ilgili görüş farklılıkları zaten insanın fitratında vardır. Tek yumurta ikizlerinde bile farklılık yaşanırken, muhalefet ile iktidar arasındaki hakikaten bu şekilde bir tartışma ve eleştiri ortamını da son derece sağlıklı buluyorum.

Hükümet içinde de farklı düşünmek son derece normaldir arkadaşlar. Farklı şeyler söyleyebiliriz tabii ki, farklı gözlemlerle bakabiliriz. Mesela ben bunu kamuoyuyla birçok defalar da paylaştım. Enflasyon ve enflasyonla mücadeleyle ilgili iki farklı ekolün de aynı Hükümet içinde olması, iki farklı görüşün de aynı Hükümet içinde olmasını ben sağlıklı bir durum olarak görmüyorum, sağlıklı bir durum olarak görüyorum. Enflasyonu tanımlarken Hükümetteki bazı arkadaşlarımızla biz aramızda, onlar da bilir, biz de biliriz ki, farklı düşünüyoruz. "Farklı" derken, farklı şekilde. Bir: "Enflasyonu oluşturan sebep nedir?" Tek ağızdan hep beraber deriz ki: "Aşırı talep, talep yüksekliği, talep enflasyonu." Öyle deriz. Ama ben müsaadenizle tam tersini düşünüyorum. Enflasyonun ana sebebi arz düşüklüğüdür. Popülist bir yaklaşımla, "Enflasyonla mücadelede parasal disiplinle mücadele edelim ve faizleri yükseltelim, talebi daraltalım." dersiniz, bu, örümcek ağı gibi, Türk ekonomisini içeriye doğru daraltmak demektir. Ama eğer farklı bakış açısıyla "Enflasyonun sebebi arz düşüklüğüdür, üretim düşüklüğüdür." diye bakarsak, o zaman, tam tersi, arzı artırmak, üretimi artırmakla ilgili parasal disiplin daraltma değil, paranın kolay ulaşılabilir, ucuz ulaşılabilir hâle getirilerek yatırımların ve üretimin artırılarak arzın artırılması, arzın talepten bir tık üstüne getirilerek enflasyonla mücadele yöntemi. Bunu ben son derece sağlıklı iki ayrı fikir olarak görüyorum. Bu anlamda da, yani, kurla ilgili, dövizle ilgili, faizle ilgili yaklaşımlarımızın da farklı olması. Ama sonuçta şudur ki: Bizim Hükümetimizde -ki, bütün hükümetlerde de öyledir- bu tartışmalar sağlıklı şekilde yapılır, alınan karar da o grubun ortak bir disiplin içinde topyekûn, bütün risklerini, sorumluluklarını da herkes... Yani şunu diyemem ben: "Ben o görüşe katılmamışım, o zaman sorumluluk bende değil." Değil, sorumluluk da bendedir, o grubun üyesiyim. Görüşlerimi sonuna kadar savundum.

Değerli milletvekilimiz birkaç kez bahsettiği için, yoksa cevap verme anlamında değil. Kendisi de hakikaten aramızda ağabey-kardeş seviyesinde diyalog olan bir ağabeyimizdir.

"Her gün manşet ve bir törendesin." derken bana haksızlık yapma ağabey, ne olur? İnanın, haftada her iki günü yurt dışında geçiriyorum, gece gündüz koşturuyoruz, gece saat 2'lere, 3'lere kadar Bakanlıkta, sabah saat 8'de yine Bakanlıkta olmaya çalışıyoruz. "Tören" dendiği zaman, hiç beceremediğim şeydir. Gidip bir yerlerde, hani, böyle bir, tamam, siyaset, bunlar gerekiyor zaten, Hükümet için de gerekiyor, muhalefet için de gerekiyor. Ama bunu en az becerebilenlerden birini iki, üç defa dönüp dönüp de "Her gün açıklama yapıyorsun, her gün törenlerdesin, her gün bir şeydesin." dersin... Dikkat edeceğim bundan sonra, hiç çıkmamaya çalışacağım, törenlere de gitmemeye çalışacağım.

Şimdi, Türkiye hakikaten bu olumsuzluklara rağmen bir destan yazıyor. Dünya haritası yeniden çiziliyor. Bakın, dünden bugüne kadar, daha evvelsi gün, bundan üç ay önce TPP anlaşması imzalandı, “Trans Pacific Partnership” diye. Amerika’nın liderliğini yaptığı, Japonya’dan, Kore’den, Endonezya’dan, Malezya’dan, ta, Yeni Zelanda Avustralya’ya kadar 12 ülkenin içinde olduğu, dünyada yeni bir ekonomik haritanın çizildiği TPP anlaşması, büyük tartışmalar, büyük kavgalar, büyük ekonomik savaşlarla yapıldı. Evvelsi gün yeni seçilen Amerikan Başkanı dedi ki: “TPP’den çıkıyoruz.” Dün söyledi işte.

TTIP’yle ilgili de, Avrupa Birliği ile Amerika’nın oluşturacağı o devasa diğer bloktan da ben artık olumlu bir gelecek beklemiyorum. Ama diğer taraftan dünya “TPP’den çıkıyoruz.” dedi ama TTIP’le ilgili zaten imzalanmamıştı, bitmemişti, seçim kampanyası sırasında direkt zaten söylemiş olduğu söylemler vardı. Buna karşı, Avrupa Birliği de dedi ki: “Siz yoksanız biz de yokuz”a benzer açıklamalarla bir noktaya geldi. Bu arada, İngiltere Avrupa Birliğinden çıktı, Breksit’le ilgili. Dünyada farklı bloklar oluşuyor. Avrasya Gümrük Birliği, Kırgız İşbirliği Konseyi, Orta Afrika Birliği, Doğu Afrika Birliği, Batı Afrika Birliği, Asya Pasifik İşbirliği gibi dünyada inanılmaz bir dönüşüm ve hareketlenme var.

Türkiye olarak biz bu noktada takipçi değiliz. Yani “Dünyada ne oluyor, ne bitiyor, biz de arkasından koşuralım.” değil. Dünyada ne oluyor, bitiyorsa, içinde olmaya çalışıyoruz, direkt.

1996 yılında yürürlüğe giren Gümrük Birliği anlaşmasıyla ilgili tarihi bir noktaya geldik. Gelmiş olduğumuz bu tarihi noktada, bakın, Gümrük Birliği anlaşmamızla ilgili bizim hep beraber eleştirdiğimiz Gümrük Birliğini yapanlar, şunlar falan değil, Gümrük Birliğinin ana yapısından bahsediyorum çünkü sonuçta o gün yapan da bunu Türkiye Cumhuriyeti’nin onurlu bir hükümetiydi. Eksikleri, hataları, bilmem nesi olabilir. Bugün de biz bu anlaşmanın tarafıyız. Anlaşmada şöyle bir şey vardı: “Türkiye karar alma mekanizmalarında yok.” Bu birinci çekincemiz. Avrupa Birliği kendi içinde almış olduğu tüm kararlara... Egemen bir ülkenin asla böyle bir şeyi olamaz, olmaması gerekiyor ama o günkü şartlarda düşünmek lazım onu. O günün doğrusuydu, bugün de saygı göstermek lazım. Karar alma mekanizmasında yoksunuz.

İki: Avrupa Birliğinin üçüncü ülkelerle imzalamış olduğu bütün serbest ticaret anlaşması ve benzerlerine otomatik olarak tarafınız. Buna şöyle bir örnek vereyim: Meksika, Cezayir veyahut da Güney Afrika, üç ülke Avrupa Birliğiyle serbest ticaret anlaşması var. Onlar Avrupa Birliğinden elde ettikleri tüm hakları Türkiye’den otomatik olarak elde ederken biz onlardan aynı hakkı elde edemiyoruz; yani, biz onların tüm ürünlerine kapımızı açarken, biz onlardan bu hakkı elde edemiyoruz. Egemenliğe aykırı bir şey bu. Artı, Gümrük Birliğinin kapsama alanı sadece sanayi ürünleri. 1995 yılında bu anlaşma imzalanırken, 1996’da yürürlüğe girerken de bunu karşılıklı olarak çekincelerle, tarım ürünleri, tarım ve gıda bunun dışında bırakılmış, hizmetler bunun dışında bırakılmış, kamu alımları bunun dışında bırakılmış ve biz, Türkiye olarak da, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2005, 2008, 2009... Defalarca Avrupa Birliğiyle bu konularda onların üzerine yürümüşüz. Demişiz ki: “Bu olmaz, şu, bu...” Avrupa Birliği dönüp bakmamış bile. “Benim önümde senin imzaladığın bir anlaşma var, mekanizmaları da tamamlanmış, onaylanmış, bu uygulamadadır. Diğer konuları görüşmüyorum seninle.” demiş, görüşmemiş bile.

2015-2014 yılının Ocak ayında Sayın Başbakanımızla, şimdiki Cumhurbaşkanımızla, Brüksel’e yaptığımız ziyarette onlara şu uyarıda bulunduk açık ve net, bunu bizzat ben söyledim: “Bakın, Türkiye’nin Avrupa Birliğine tam üyeliği Türkiye için, evet, vazgeçilmez, stratejik bir hedeftir.” Avrupa Birliğine tam üyelik değil de Avrupa Birliği standartlarını tutturmak. O şartları tutturmak bizim için stratejik bir hedeftir. O şartları tutturduktan sonra tam üye olup olmamak bir detaydır, bir sonuçtur.

Ama o güne varmadan önce bizim şu anda bilfiil içinde yaşadığımız, her türlü şartından etkilendiğimiz, negatif ve pozitif anlamda etkilendiğimiz bir Gümrük Birliği anlaşmamız var. Bu sürdürülebilir değildir. Bu, özellikle yakın gelecekte, TTIP, yani Amerika ile Avrupa Birliğinin imzalayacağı TTIP anlaşması yürürlüğe girdiğinde şöyle bir sonucu ortaya çıkaracaktır: Amerika imzaladığı bu TTIP anlaşmasından dolayı Avrupa'dan elde ettiği tüm hakları Türkiye'den de otomatik olarak elde edecek, Türkiye'nin Amerika'dan böyle bir hak elde etmesi söz konusu olmayacak. O gün geldiğinde bizim yapmış olduğumuz çalışmalarda bu bir nevi Amerikan ticari işgaline yol açacak. Bu cümleleri kullandık, bu kelimeleri kullandık. "Bu kabul edilebilir değildir. Öyle bir gün geldiğinde, Gümrük Birliği süreci, Gümrük Birliği anlaşması sürdürülebilir olmaktan çıkar, askıya alınır." Net söyledik bunları ve diğer ülkelerle ilgili de bu kabul edilebilir değildir. Cezayir, Güney Afrika, Meksika ve diğer ülkeler Türkiye'ye her türlü ürün satabilecek, "Aynı ürünü ben sana satayım.", "Yok, seni tanımıyorum." diyecek. Sömürge miyiz, müstemleke miyiz biz? Yani, böyle bir şeyi nasıl kabul edebilir Türkiye? Bu sebeplerden dolayı kesinlikle biz bu süreci sürdüremeyiz.

Ha, bu arada Gümrük Birliğini eleştirirken de şunu da unutmamak lazım: Değerli arkadaşlar, şu anda ihracatımızın yüzde 49'unu Avrupa Birliğine yapıyoruz, ithalatımızın yüzde 40 üzerindeki bir kısmını Avrupa Birliğinden yapıyoruz. Avrupa Birliği dış ticarete net fazla verdiğimiz bir bölge. 2016 ihracat trendine baktığımız zaman da ekim ayı sonu itibarıyla, yüzde 9'a yakın ihracatta net artış sağladığımız bir coğrafya. Bu konularda, hakikaten, yani biraz böyle vakitlerinizi de, sabrınızı da zorlayarak bazı konulara detaylı şekilde girme ihtiyacı hissediyorum çünkü her zaman böyle nitelikli şekilde, yani siyasetle bu bilgileri paylaşmıyoruz. Bunları paylaşalım ki en azından siyasi desteğimizi güçlendirmek anlamında da faydalı oluyor ve Avrupa Birliğiyle 2014 Ocak ayındaki bizim bu söylemimizden sonra derhâl süreç başladı. Arka arkaya toplantılarla çok olumlu bir döneme girdik. "Asla görüşmeyiz." denen Avrupa Birliğiyle 2015 yılının 12 Mayıs günü ortak bir deklarasyon yayımlandı. Bu resmî bir deklarasyondur. "Asla görüşmeyiz, tanımıyoruz bu konularda." diyen Avrupa Birliğiyle ortak deklarasyonumuz şuydu:

1) Türkiye'nin Gümrük Birliğinin karar süreçlerine, karar aşamalarına katılması,

2) Türkiye'nin Avrupa Birliğinin üçüncü ülkelerle imzalayacağı serbest ticaret anlaşması ve benzerlerine otomatik olarak taraf olması,

3) Türkiye'nin tarım ürünleri ve gıda ürünlerinin Gümrük Birliği kapsamına alınması, hizmetlerin, hizmet sektörünün Gümrük Birliği kapsamına alınması, kamu alımlarının da Gümrük Birliğinin kapsamına alınmasının resmî olarak, teknik olarak görüşmelerinin başlanması mutabakatını açıkladık.

Bu tarihî bir açıklamaydı ve o günden bugüne kadar da teknik anlamda görüşmelerimiz devam etti, resmî yetkilendirmeler şu anda devam ediyor. Etki değerlendirmelerimizi yaptık, etki değerlendirmelerimizle ilgili de çok pozitif sonuçlar ortaya çıktı. Şu anda bunu hiç kimseyle paylaşmadık, kamuoyuyla paylaşmadık, resmî anlamda bunu deklare etmedik çünkü iki taraf birlikte açıklayacağız, önümüzdeki bir-iki hafta içinde açıklayacağız bunu ama son derece pozitif sonuçları bize yansıyor ve 2017 Ocak ayında, önümüzdeki yılın ocak ayında da ilk resmî görüşme startını Türkiye'de vermek gibi bir konuda da uzlaştık şimdi en son bir-iki ay önceki yaptığımız görüşmelerde de. Yani Avrupa Birliğiyle bunu sağladığımızda, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; varmış olacağımız nokta şu: Avrupa Birliğinin kendi içindeki ekonomik anlamdaki entegrasyonuna, ekonomik anlamda, çok büyük bir anlamda ful entegre bir noktaya doğru geleceğiz. Şu andaki, yaklaşık olarak 140-150 milyar dolarlık toplam dış ticaret hacmimiz Avrupa Birliğiyle, bu 250-300 milyar dolarlara doğru hızlı bir şekilde büyüme ve gitme kapasitesinin potansiyeli olacak Avrupa Birliğiyle.

Bu anlamda, bizim şu anda Türkiye olarak Avrupa Birliğiyle, diğer taraftan da tabii bunun hemen arkasındaki diğer söyleyeceğim konu da, ekleyeceğim konu da İngiltere'nin Avrupa Birliğinden ayrılması meselesi. Onunla ilgili de derhâl İngiltere'yle görüşmelerimizi yaptık. İngiliz Bakanla ortak bir deklarasyonla İngiltere Avrupa Birliğinden resmî olarak ayrıldığı gün, an Türkiye'yle İngiltere arasında biraz önce size bahsetmiş olduğum Avrupa Birliği kapsamındaki o Serbest Ticaret Anlaşması o gün devreye girmiş olacak. İki taraf teknik anlamda resmî görüşmelerine başladı şu anda Brexit başladığı gün, İngiltere ayrıldığı gün İngiltere Avrupa Birliğiyle hangi bağlarla bağlıysa Türkiye'yle de aynı bağlarla da otomatik olarak bağlanmış olacak ticari ve ekonomik anlamda. Burada şey için söylüyorum, has dairede sizlerle paylaşmak için söylüyorum, Brexit Türkiye'nin menfaatindedir. İngiltere'yle Türkiye Avrupa Birliği nezdinde aynı pozisyonda olacak, bu anlamda bunu söylüyorum.

Şimdi, TTIP olur veya olmaz yani Avrupa'yla Amerika'nın bu kapsamlı serbest ticaret anlaşması ama biz şu fırsatı Gümrük Birliğinin güncellenmesiyle yakalıyoruz: Avrupa Birliğinin üçüncü taraflarla imzalayacağı serbest ticaret anlaşması ve benzerlerine otomatik olarak Türkiye'nin taraf olma fırsatı ortaya çıkıyor. Bu tabii, hemen otomatik olarak böyle hazır, yüzde yüz garanti bir şey değil, karşı tarafın da buna "evet" demesi lazım yani Amerika'nın da Türkiye'nin buradaki bu imtiyazına "evet" demesi lazım.

Diğer taraftan, hangi gelişmeler var, bu konuda da ben Komisyonumuza bilgi arz etmek istiyorum: 2009 yılından itibaren donmuş olan, durdurulmuş olan, yürümeyen Türkiye'nin Körfez İşbirliği Konseyi Suudi Arabistan, Katar, Umman, Kuveyt gibi altı ülkenin oluşturduğu Avrupa Birliği benzeri bir ekonomik birlik var, Körfez İşbirliği Konseyi. Türkiye'nin de burayla bir serbest ticaret anlaşması görüşmeleri 2009 yılında donmuş. Yine, yaklaşık olarak bir buçuk ay önce Körfez İşbirliği Konseyi Dışişleri Bakanları Toplantısı'na Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanımızla, Mevlüt Bey'le beraber katıldık. Oraya vardığımızda gündemimiz buydu. Orada Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda resmî olarak dışişleri bakanları kararına eklendi. Türkiye'yle serbest ticaret anlaşması görüşmelerinin derhâl başlatılması, mümkünse 2017 sonuna kadar sonuçlandırılmasıyla ilgili tavsiye kararı orada çıktı. Şimdi de çok güçlü bir şekilde, çok hızlı bir şekilde bu süreci devam ettiriyoruz.

Diğer taraftan, Türkiye'yle Rusya arasındaki süreçten biraz bahsetmek istiyorum: Bu 2015 Kasım uçak krizinden sonra malum, bildiğiniz, gerek turizm, gerek tarım ürünleri, diğer birçok alanda, ticari alanlarda olumsuzluklar yaşadığımız doğrudur ve bu son, 2016 Haziran, Temmuz döneminde başlayan süreçten sonra da olumlu gelişmeler vardır. Yeterli olumlu gelişmeler var mıdır? Hayır. Tarım ürünlerinde bir kısmında açılmıştır, bazılarında açılmamıştır. Oradaki Türk şirketleriyle ilgili, Türk şirketlerinin bazı çalışma imtiyazlarıyla ilgili bazı sıkıntıları da devam etmektedir. Süreci bizim açımızdan, bizim taraftan Türkiye olarak çok hızlı çalıştırıyoruz, Rusya tarafı bu anlamda bizim kadar hızlı değil ama şöyle söyleyeyim: Rusya Devlet Başkanının, daha doğrusu, siyasi iradenin 2015 Kasım öncesi döneme çok hızlı bir şekilde dönülmesiyle ilgili ortak bir kararı vardır. Biz de Türkiye Cumhuriyeti olarak Rusya'nın attığı pozitif adıma biz de bir pozitif adımla karşılık veriyoruz, Rusya'nın negatif adımda durduğu noktalarda biz de negatif adımda duruyoruz ve onlar atmadan da pozitif anlamda bir adım atmıyoruz. İstedığımız noktaya gelmediği zaman da negatif adım atma potansiyelimizi de geliştiriyoruz. "Atıyoruz." demiyorum, gayet iyi bilirsiniz, ithalatla ilgili bazı tedbirlerimizi alabilme noktasında hazırlıklarımızı yapıyoruz, gerektiğinde bazı adımları atmamakla ilgili hazır olduğumuzu da belirtiyoruz ama bunu söylerken olumsuz anlamda söylemiyorum, olumlu anlamda söylüyorum. Karşı tarafın olumlu adım atmasını cesaretlendirmek anlamında bunları kullanıyoruz.

Şimdi asıl önemi olan kısım da: Rusya'yla bizim serbest ticaret anlaşması, hizmetler ve yatırımlar anlamındaki serbest ticaret anlaşmasına da çok hızlı devam ediyoruz. Rusya'yla bu kapsamda bir serbest ticaret anlaşması imzalayacağız, bunun arkası şu: Arkasından hemen Rusya'nın liderliğini yaptığı Avrasya Gümrük Birliği üyesi ülkelerle de bu kapsamda otomatik olarak ardından bu süreci hızlı bir şekilde başlatacağız.

Irak bir zamanlar bizim ihracatımızda 2'nci büyük ihracat kapımızdı. Şu anda 5'inci ihracat kapımız, 5'inci ihracat yaptığımız büyüklükteki ülke. Bu coğrafyadaki yani Irak ve Suriye coğrafyasındaki olumsuz gelişmelerden dolayı Türkiye'yi suçlamak, Türkiye'den bunu sorumlu tutmak biraz haksızlık olur, hatta fazlasıyla haksızlık olur. Bu coğrafyada global bir oyun dönüyor şu anda. Yani "Türkiye'den dolayı burası böyle oldu, Türkiye'den dolayı burada böyle bir şey yaşanıyor." demek bu biraz tam resmi, ana resmi okuyamamak olur. Türkiye istemez tabii ki, Türkiye Irak'la olan ticaret hacmini yine en büyük 2'nci ihracat pazarımız olsun, 20 milyar, 30 milyar dolar seviyesine bir an önce çıkaralım. Suriye'yle hakikaten bir zamanlar çok inanılmaz bir pozitif noktaya gelmişti. Artık sınırların kalktığı, ortak şehirlerin ticaret yaptığı bir noktadaki olan bir ülkenin bu noktaya gelmiş olması da hakikaten çok dramatik bir şeydir. Böyle olmasını istemedik biz Suriye'nin hiçbir zaman için ama maalesef engellenemez bir şekilde oraya doğru... Yani geçen gün bir Amerikan şu andaki ulusal güvenlik danışmanı olan birinin yazdığı bir yazı vardı, "Oradaki yarattığımız dengesizlikten dolayı DAESH diye sapkın bir örgütün çıkmasını sağladık." diye kendi itirafları var. Maalesef bu noktaya geldik. Ama Suriye'nin toprak bütünlüğü, Suriye'nin ticari anlamdaki potansiyeli dünyadaki hiçbir ülkeye Türkiye'ye anlam teşkil ettiği kadar anlam teşkil edemez. Ne pahasına olursa olsun Suriye'de istikrarın ve barışın gelmesini mutlaka istiyoruz çünkü ticari menfaatlerimizi -Ekonomi Bakanım ben sonuçta, Dışişleri Bakanı değilim- ekonomik anlamda ekonomik menfaatlerimize baktığımız zaman, bu gözle baktığımız zaman büyük bir ekonomik kayıptır Suriye, büyük bir ekonomik kayıptır bizim için Irak. Şimdi, yeniden ihracat desteklerimizle ilgili gerek Irak gerek Körfez bölgeleriyle ilgili çok farklı desteklerimiz var şu anda.

Yani, bir de İran'dan bahsetmek istiyorum Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; 2015 yılı 1 Ocak tarihi itibarıyla İran'la 265 ürünü kapsayan Tercihli Ticaret Anlaşması'nı yürürlüğe koyduk. Bu serbest ticaret anlaşmasının sınırlı hâli. "2015 1 Ocak tarihindeki yürürlüğe koyduğumuz bu Tercihli Ticaret Anlaşması'nı yaptık da ne oldu?" diyebiliriz. Arz edeyim: 2016 yılı ihracatta -ki dünya bu hâldeyken-Türkiye ihracatta 2015'e göre miktar bazında artıyoruz ama rakam bazında hemen hemen sıfırla kapatırsak iyi bir başarı olur 2015 rakamını tutturursak yani 143, 144 milyar dolarlık rakamı tutturursak bu sene de başarılı bir ama dünyadaki rakamlar... Sayın Başkanım, hani böyle burada mazeret bulmak veyahut da "Dünya çok kötüyken biz daha az kötüyüz." söylemi bana yakışan bir söylem değildir. Dünya çok kötüdür ama biz çok iyi olabiliriz. Nasıl olabiliriz? Evet, İran başarılı bir örnektir. İran'la ticaretimizde tercihli ticaret kapsamındaki ürün listesinden bahsediyorum. Yaklaşık olarak ortalama her iki taraf da birbirine ticaretini yani biz ihracatımızı İran'la yüzde 35 oranında artırdık, 2016'dan bahsediyorum. Bu başarılı bir örnektir, tercihli ticaret...

Şimdi, arkadaşlarımız yoğun bir şekilde, İran heyeti, evet, pazartesi günü burada olacak, bitirene kadar gitmeyecekler. Dün kendisiyle, İranlı Bakanla görüştük, o 265 ürünü 400'e çıkarıyoruz. 400 adet üründe bu tercihli ticaret anlaşmasının kapsamını genişletiyoruz. Dolayısıyla, bu İran tarzı bir süreci Körfezdeki taraflarla da yoğun bir şekilde sürdürüyoruz.

Pakistan'daydık geçen gün. Pakistan'la serbest ticaret anlaşmalarımızı 2017'nin Ocak sonuna kadar bitirmeyi hedefliyoruz. Birçok ülkeyle eğer soru olursa...

Şimdi, değerli arkadaşlar, serbest bölgelerle ilgili, bu hızlı kamulaştırmayla ilgili, kamunun hiçbir... Yani, şöyle söyleyeyim: Hızlı kamulaştırmayla ilgili “Bakanlar Kurulu kararı” dediğimiz zaman burada zaten imzalayanların içinde Millî Savunma Bakanı, Çevre ve Şehircilik Bakanı, Orman ve Su İşleri Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanı gibi o alanlarla ilgili en üst hassasiyetin irade mekanizması olan kurumlar var.

Bir: Zaten “kamulaştırma” derken, normal özel vatandaş ve kişilerin mülkleri üzerinde kamulaştırmadan bahsediyoruz. Hazine Hazinesinin malını, yani devlet devletin malını kamulaştırmaz, tahsis alır. Zaten Türk Silahlı Kuvvetlerine ait olan bütün alanlar da Hazine tarafından tahsis edilmiştir. O tahsisle ilgili değişiklik istediğiniz zaman otomatik olarak o tahsisin yapılmış olduğu kurum -ki hiçbir serbest bölgemizin askerî bölgelerle hiçbir alakası da yoktur- uzaktan yakından teması da yoktur, onu da bilmenizi istiyorum ama kaldı ki olsa dahi öyle bir şey talep edildiğinde tahsis edilmiş olan kurumun uygun görüşüyle Millî Emlak yani Hazinesinin tahsisi ondan alıp Ekonomi Bakanlığına veya serbest bölgeye tahsis etmesi, değiştirmesi lazım. Hazine mülkiyeti gene yani kamulaştırma olmaz. Tahsis değişikliği olur, mülkiyet gene Hazinesindedir. Kaldı ki şunu arz edeyim tekrar: Biz bu Serbest Bölge Kanunu’yla yani sizlerin oluruyla bu hızlı kamulaştırmayla ilgili, özel şirket bunu kamulaştırırsa dahi ki yüzde 100 kendi parasıyla kamulaştıracak, bu Hazine mülkiyetine yani devlet mülkiyetine geçiyor, onun mülkiyetine Geçmiyor, kullanım hakkı onun. Kamulaştırdığı zaman bu kamulaştırmayı Hazine adına yapıyor. Yani falanca yerde diyelim ki Antalya Serbest Bölge, Mersin Serbest Bölge veyahut da İzmir’deki ESBAŞ Serbest Bölge yan taraftaki bir alanla ilgili karar alındı, Bakanlar Kurulu serbest bölgenin alanını genişletti. Genişlettiği alanın içinde özel sektöre ait yer var, daha doğrusu, vatandaşa ait yer var. Bunu kamulaştırdığı zaman bu oradaki işletici serbest bölge şirketinin mülkiyetine geçmiyor, bu Hazinesinin mülkiyetine geçiyor. Bu anlamda hani böyle bir şey olmasın.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Münhasıran acil bir talep var mı şu an ihtiyaca binaen?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Var tabii, bazı yerlerde var.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yani buradaki şey o.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Yani buradaki endişelerinizi anlayışla karşılıyorum ama böyle bir bilgiyle böyle bir şey yok yani “Birilerine bir şey gidiyor.” filan böyle bir şey yok. Serbest bölgenin mantığına aykırı zaten bu. Yani vatandaşa mülkiyet vermiş olmak, böyle bir şey yok. Yani serbest bölge özel, buradaki kuruluş şekillerinden, yöntemlerinden bahsedeyim: Birinci model, kamu arazisi üzerindeki kamu tarafından altyapısı yapılan, işletilen işletici. Bu ilk kurulanlardı. Mersin’de ve Antalya’da böyle olmuş 1985 yılında. Kamu arazisi üzerinde özel sektör tarafından altyapısı yapılan ve işletilen bölge kurucu ve işletici, burada da... Ama şu sizi yani buradaki endişeyi giderici anlamda bunu söylüyorum: Özel arazi üzerinde özel sektör tarafından altyapısı yapılan, işletilen bu alandaki o mülkiyet alanı da devlete geçmiş oluyor. Yani bu serbest bölge kurulduğu anda, Bakanlar Kurulu kararı çıktığı anda buradaki mülkiyet özel şahsa ait değil artık. Bu da yani ikinci modelde Ege, İstanbul, Trabzon, Adana Yumurtalık, Samsun, Rize, Kocaeli TÜBİTAK MAM, İstanbul Trakya, İstanbul Endüstri ve Ticaret, İzmir’de ayrı bir tane, Kayseri, Gaziantep, Denizli ve Bursa. En son kurulan Denizli ve Bursa özel mülkiyet üzerindeki alan ve arazilerden bahsediyorum. Bu endişelerinizi, hassasiyetinizi anlayışla karşılıyorum ama vakıa burada bu.

Yurt dışında serbest bölge kurulumuyla ilgili de Bakanlar Kurulu kararıyla olacak bu da yani siyasi iradenin kararıyla olacak olan bir şey. Münhasır bir örnekten bahsedeyim, çünkü bu amaçla bunu biz şey yapıyoruz. Afrika’nın, Doğu Afrika’nın giriş kapısı Cibuti. Küçük bir ülke, 1 milyon nüfuslu ama bir doğal liman anlamında çok önemli stratejik bir yapı olan Cibuti. Ve birçok ülkenin de Kızıldeniz’le bağlantısını sağladığı bir ülke. Etiyopya gibi Afrika’nın en büyük ekonomilerinden bir tanesi, 120

milyon nüfuslu Afrika'nın en hızlı büyüyen, yaklaşık ortalama yüzde 8 civarında büyüyen, sanayileşen bir dev hâline gelmek üzere de hızlı ilerleyen bir ülkenin de çıkış kapısı. Yukarıdan Güney Sudan'ın çıkış kapısı, birkaç ülkenin de çıkış kapısı olan bir ülke. Bu ülkede, Cibuti'de 5 tane ülke askerî üs kurulmuş hava ve deniz üssü. Japonlardan, İtalyanlardan, Amerikalılara kadar biz Türkiye olarak farklı bir yaklaşımla oraya gittik. Bakanlığımızın ilk 2014 yılında gittiğimizde gördük ki Afrika'ya hitap edebilmek için lojistik anlamda bir üs, Türkiye olarak biz oraya gittiğimizde orada askerî üs kuran 5 ülkenin dışında ilk defa ticari bir üs kuracağız diye başvuran veya onlarla bu anlamda diyalog kuran bir ülkeyiz, o ülke de buna son derece heyecanla yaklaştı ve 5 bin dönüm, direkt deniz kenarında, limanın yanı, yani Doğu Afrika'nın giriş limanı olan bir limanın hemen dibinde 5 bin dönümlük bir araziyi Türkiye'ye tahsis ettiler. Tüm prosedürleri bitti. Biz de burada serbest bölge kurulmasıyla ilgili daha doğrusu Türk ticaret merkezi kurulmasıyla ilgili de bir çalışma yaptık, teknik anlamda bir çalışma yaptık. Büyük bir oranda bunu özel sektör eliyle yapacağız. Özel sektörün dinamik kuruluşları TOBB ve TİM eliyle yapacağız ama buraya ilk başlarken bir cesaret başlangıcı için de, daha doğrusu, bunun bir kere kontrol... Oraya bir Türk Bayrağı asacağız. Başkalarının askerî üslerindeki üs özelliği gibi bir Türkiye, bütün şartlarını bizim belirlediğimiz, çalışma şartlarını, standartlarını, vergisini, şeyini tamamen serbest, Türkiye, 5 bin dönümlük bir alanda Türkiye kuracağız. Bunun için de ülkemizin ve milletimizin menfaatlerini gözeterek Bakanlar Kurulu bu anlamda bir yetki, bu hani yurt dışında serbest bölge, tek bir örneği var, o da burada kuracağımız ve şu anda Türkiye olarak da biz o coğrafyadaki en büyük demir yolu inşaatını finanse eden ülkeyiz. Somali'yi Cibuti'ye bağlayan demir yolu şu anda bitti. Finansal anlamda derken Eximbank olarak finanse ediyoruz bunu ve orada da büyük bir ekonomik dönüşüm var, o ekonomik dönüşümün de kaptanlarından biri olmak istiyoruz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Oradaki şirketleri sordum Sayın Bakanım, nasıl belirlenecek, kim olacak? Teşvik, amacı, destek...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Teşvik yok orada, teşvik vermeyeceğiz de... Orada kim olacak? “Gitmesini istediğimiz” derken de şöyle anlaşılmasın çünkü bu konularla ilgili son derece bu bizim Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi'miz var hakikaten dünyanın en iddialı teşvik sistemi diye bunu ben söylüyorum, orada bazı arkadaşlarımız “Bunu işte falancalara vereceksiniz de, şunlara vermeyeceksiniz.” dediği zaman inanın çok üzülüyorum. Orada mesela istediğimiz şu: Afrika'da üretilmeyen, Afrika'da büyük bir rekabet potansiyelimizin olduğu beyaz eşya... Beyaz eşyanın taşınması sorun. Beyaz eşyanın demonte hâlde gitmesi de çok kolay yani örnek olarak, yanlış yere gitmesin, bir buzdolabı düşünün, 1 buzdolabının hacmine demonte hâle getirdiğiniz zaman 4 buzdolabı sığdırabiliyorsunuz. Oraya götürdüğünüz zaman çok kolay bir şekilde de monte edebiliyorsunuz onu. Bütün beyaz eşya grubu, mobilya grubu monte-domonte, gıda grubu o coğrafyada soğuk hava depolarıyla bilmem nesiyle yani orada gidip de belirlenen geniş kapsamlı bir konsept, bu konseptin içinde aktörler, gruplar hâlinde bu beyaz eşya, elektrik grubu, ondan sonra mobilya grubu gibi, gıda grubu gibi belki başka ürünlerin lojistik depoları gibi alanlarda belirlenmiş olan yerde bu seçmeyi de başvuranlar, tabii ki bedava olmayacak orada şeyler, yani oraya gidip de biz serbest bölge kuralım derken “Binasını biz kuralım, gelin size...” o anlamda değil, bunun ticari bir işletmesi de olacak. Yani bu biraz önce saydığım kuruluşların ortaklıklar hâlinde olduğu, bizim devlet olarak kontrol ve yönetimde bir süreliğine –o da bir süreliğine- sonra tamamen sadece o bayrağın orada onurlu bir şekilde dalgalanmasını sağlayacak bir noktaya kadar çekilmek, pasif hâle gelmek sonra oradaki o ticaret noktasının da çok güçlü bir hâle gelmesini yani orada A şirket, B şirket bilmem ne, yok böyle bir şey, sadece ana çerçevedeki bilgiler bunlar.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Burada yalnız teşvik şey yapmışsınız Sayın Bakanım, Bakanlar Kuruluna yetki veriyorsunuz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yani teşvik var.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Gerekli hâlde bazı şeyleri kurmak, yapmak. Yoksa, oraya taşımayla, teşvik ederek bir besleme taşımak istemiyoruz. Ticari anlamda kendi kendine dönmeyen bir şey zaten sürdürülebilir değil o. Türkiye olarak orayı teşvik edeceğim, gideceğim oradaki insanların yaşaması için taşıma suyla değirmen döndürür gibi onlara bir kaynak değil, ilk kuruluş anlamında, kurulurken “Hadi, git” cesaretlendirmek anlamında gerekli olması hâlinde, bu da Bakanlar Kurulu kararı.

Burada TİM ve TOBB meslek odalarının ilişkilerini düzenleyen bir kanun, teknik bir talep yok burada. Yani bizim buradaki tekliflerimizin içinde gerek TİM gerekse TOBB’un ilişkileri, kendi aralarındaki çelişki veyahut da bir çekişme yaratan veya onun bir şeyini yaratan bir durum burada...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – “Yaratır mı?” diye soruyoruz.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Yok, düzenlemelerimizde öyle bir şey yok. Maddelerine geldiğinde isterseniz tekrar gözden geçiririz ama takdirlerinize yani “Orada böyle bir şey var.” dersiniz orayı tekrar hep beraber bir istişare ederiz.

İhracatçıya gelen bir yük, yani orada bir arkadaşımızın söylediği TİM’i yeniden kuruyoruz, kurduğumuz bu TİM’le ihracatçıya yük getiriyoruz... Zinhar. Milyonda 1 oranda bile dahi ihracatçıya gelen ek bir yük yoktur. O konudaki hassasiyetinize zaten sonuna kadar katılıyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bürokratik?

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Yok, rahatlatan bir şey var, daha özerk bir yapıya doğru götürüyoruz yani TİM’i daha rahatlatan bir noktaya götürüyoruz, bürokrasiyi azaltan bir yapıya götürüyoruz, Bakanlıktan biraz daha böyle şey yapıyoruz yani daha doğrusu TİM’i biraz daha TOBB’un hukuki olarak devletle olan ilişkileri noktasına götürüyoruz, yani dışarı atıyoruz onu.

Büyümeyle ilgili arkadaşlarımızın eleştirileri... 2008 krizinden sonra 27 çeyrekte bu yana ortalama olarak yüzde 5 büyüyen bir ülkeyiz. 2015 yılında yüzde 4, 2016’da da Orta Vadeli Program’da yüzde 3,2’lik bir büyüme hedefimiz var. Muhtemelen yüzde 3,3 olur, 3,2 olur, 3,4 olur, 3,1 olur, bu aralarda bir yerde bir büyüme... Bu istenen bir büyüme mi? Zinhar, asla. Değerli arkadaşlar, yüzde 5’in altındaki bir büyüme yani yüzde 5-6,5 aralığında olmayan bir büyüme Türkiye’nin yerinde saymasıdır. Neden? İşsizlik rakamlarıyla ilgili eleştiriler de doğrudur, yüzde 11,3 işsizlik rakamımız vardır şu anda. Türkiye olarak kabuk değiştiren bir ülkeyiz. Kabuk değiştirmemiz de şu: İş gücüne katılım oranında yüzde 44’ten yüzde 52,5’a geldik. Yüzde 52,5’ta kalacak mı? Hayır. Eğer biz 15 bin dolarlık millî gelir seviyesine gelirsek iş gücüne katılım oranı yüzde 62, 63’ler seviyelerine doğru çıkacak veya 10 puan daha artacak. Türkiye’de yaşıyıp da “Bugün ben iş gücüyüm, çalışmak istiyorum.” demeyen toplam nüfusumuzun yüzde 10’u çalışabilir 15 yaş üstü, çalışabilir iş gücü oranımızın yüzde 10’u daha ilave edilecek net doğum oranı hariç, onu dışarıda bırakarak söylüyorum. 25 bin dolarlık millî gelir seviyesi dediğimiz zaman bu yüzde 70’lerin üzerine çıkacak. Dünyadaki ülkelere baktığınız zaman söylüyorum bunu. Bizim işsizlik oranımız artmasın diyorsak, yani normalde matematik olarak baktığımız zaman biz yüzde 2, 2,5, 3 büyüsek bile net doğum oranımıza baktığımız zaman işsizlik rakamlarımızın düşmesi lazım. Düşmüyor, düşmez. Bizim her sene 1 milyon vatandaşımıza iş bulmamız lazım. Onun için de yüzde 5,5-6,5 aralığında büyümemiz lazım. Bu büyümeyi tuttururken, bu büyüme rakamına giderken de açmazlarımız var. Bu açmazlarla ilgili de bu sene tabii ki yani 2016 yılını, 2015 yılındaki, 2015 yılında kendi içimizdeki bazı yani bunu seçimlerde çıkan sonuçların millî iradenin ekonomiye zararı olarak algılanmamasını özellikle istirham ediyorum ama siyasi istikrarla ilgili tereddütlerin oluşması, bölgemizdeki geçen seneki Türkiye’deki terör dalgası, Hazirandan sonra başlayan terör

dalgası, bunların Türkiye'ye getirdiği etkileri de yüzde 4 bir büyüme. Bu sene çok farklı şeyler yaşıyoruz tabii ki: Yüzde 3,2 büyüme. Ama biz yüzde 5 üzerinde büyümeyi hedeflediğimizde, bunu gerçekleştirdiğimiz zaman Türkiye'yle ilgili hemen şu söylenir: "Türkiye'de yeterli tasarruf oranları olmadığından dolayı Türkiye'nin büyümesini destekleyecek finansal kaynak ve imkânları kendi iç millî değerleriyle üretilmediğinden dolayı dışarıdan borçlanmaya gittiği için tehlikeli cari açık..." çanlarını çalar hemen birileri. "Onun için de bizim fazla büyümememiz lazım." sonucunu çıkarız biz sonuçta. "Çünkü biz fazla büyüyünce kendimize zarar veriyoruz, ateşimiz çıkıyor, cari açığımız artıyor, cari açık sürdürülemez hâle geliyor, tehlikeli cari açık faizlerin yükselmesi, dış borcun sürdürülemez hâle gelmesi..." gibi arkasından çıkan semptomlarla Türkiye bu noktaya geliyor. Türkiye için bir kader midir bu? Hayır. Türkiye tasarruf oranlarını artırabilir. Tasarruf oranlarının artırılmasıyla ilgili teknik bir tartışmaya girmek istemiyorum ama bu Türkiye'nin bir gerçeği. Kayıt dışı ekonominin rivayeten yüzde 35 olduğu söylenen bir ülkede tasarruf oranlarını siz tespit ederken kayıt dışı ekonomiyi tam olarak kayıt dışı tasarruf oranlarını da ölçememe gibi bir sıkıntı yaşarsınız. Onun için burada tasarrufla ilgili sağlıklı rakamlarımızın olduğu konusunda o kadar iddialı değilim ben. Yani bizim bazı istatistik kurumlarımızın söylediği o anlamdaki rakamların tam sağlamlığı konusunda, sağlamlığı konusunda ben onlar kadar iddialı değilim ama...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Biz söylesek kızarsınız Sayın Bakanım ama.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Söyleyeceğinizi bildiğim için ben önden söylüyorum, ben peşinen söylüyorum.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Evdeki kasadaki altın ve dolarlar değil mi?

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Şimdi, buradaki asıl Türkiye olarak bizim hani biraz önceki enflasyon tartışmasındaki farklı görüş gibi Türkiye için cari açığın Türkiye'ye Demokles'in kılıcı gibi tehdit algılanması kader değil, bu kaderi değiştirebiliriz, biz bunu yaptık. Rahmetli Özal'la başlayan o süreçte Türkiye evet, yeterli tasarruf oranları desteklemediği için büyümeyi büyüyemiyor, e, çaresiz miyiz? Hayır. Çaremiz şu: İhracata dayalı büyüme. Değerlendiremediğimiz imkân, kaynaklarımızı yer altı yer üstü zenginliklerimizi, insan zenginliklerimizi değerlendirerek ihracatımızdaki başlattığımız seferberliklerle ihracatımızı artırarak, başkalarına faiz ve hesap vermediğimiz millî kaynağımızı yaratabiliriz. Bu yöntemdir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir taraftan da Genel Kurulumuz açılacak.

Toparlayabilirsiniz.

EKONOMİ BAKANİ NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Son birkaç cümleyle şöyle toparlayayım: Yani ihracata dayalı büyümeyle biz böyle bir yöntemi gerçekleştirebiliriz, bunun için en önemli alanlarımızdan bir tanesi yeni ihracat desteklerimiz ki burada, isterseniz, sizin takdirinizle sonra da bilgi verebilirim. Ama önemli enstrümanlarımızdan bir tanesi de bizim serbest bölgelerimiz.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; serbest bölgelerin kuruluşuna 1985 dersek yaklaşık olarak, o günden bugüne kadar serbest bölgeler Türk ekonomisine 40 milyar dolar civarında bir nakit net kâr sağladı. Az para değildir. Toplam dış ticaret hacmi 300 milyar doların üzerinde ama net kâr anlamında söylüyorum. Onun için, serbest bölgeleri dünya çok hızlı değerlendirdi, çok güçlü değerlendiriyor. Bizim de önemli enstrümanlarımızdan bir tanesi de serbest bölgeler. Bunun için de ben takdir ve desteklerinizi özellikle istirham ediyorum.

Sorularla ilgili, askerî alanlar, deniz alanları... AB'yle ilişkilerde donma noktası... Değil, tavrımızı net hâle getirmek zorundayız biz. Niyetini tam söyle kardeşim artık. Yaklaşık olarak benimle yaşıt bir yıldan beri biz orada bekliyoruz. Yaklaşık olarak otuz yıla yakın bir süreden beri de tam üyelik

görüşmeleri yapıyor. Bu arada, 8'den 12'ye, 12'den 28'e gelmişsin, bizimle ilgili noktaya gelince hiç kimseye mazeret olmayan her şeyi mazeret olarak ortaya koyuyorsun. Türkiye 15 Temmuz gibi bir melanet yaşarken üç gün sonra, dört gün sonra, bir hafta sonra, on beş gün sonra sesin "ık mık, ama, fakat, ancak, lakin" diye çıkıyor. Ben de istemem bu ülkede olağanüstü hâl. Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanı olarak söylüyorum, olağanüstü hâli ben istemiyorum kardeşim. Türkiye'de her şeyin normal olmasını ben de istiyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kaldırılım Sayın Bakanım.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Destek verin bize, kaldırılım Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Kaldırılım, hadi. Eğer Türkiye buna evet her şeyi halletti, terörle mücadelesini, bu ihanetle mücadeleyi bitirdi... Ben sürmesini istemiyorum, açıkça söylüyorum. Bu ikinci uzatmadan sonra uzatılmasını istemiyorum. Ama Türkiye'nin var olma, yok olma mücadelesi verdiği 15 Temmuzun arkasında yoksun. Şu anda göstermiş oldukları hassasiyetlerle ilgili yani gerek basın özgürlüğü gerek insan hakları gerekse diğer alanlarla ilgili gösterdikleri hassasiyetlerle ilgili, eğer hassasiyetlerinde samimi iseler bunlar, 16 Temmuz sabahı Avrupa'dan milyonlarca insan Türkiye'ye doğru, Türkiye'ye destek vermek için yürüyüşe geçmiş olmalıydı, yürüyüşe geçmiş olmalıydı bunlar. Şimdi kalkmış, ondan sonra, diyorsun ki Türkiye'yle ilgili...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ellerini ovuşturarak bekliyorlardı.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Tamam, ben biliyorum, Türkiye'yle ilgili, şu andaki benim yaşadığım ortamdaki uygulamalarının normal olmadığını biliyorum, olağanüstü olduğunu biliyorum. Hangi ülke, hangi egemen ülke... Ki bu, eğer bu millet Türk milletiye tarihi boyunca asla diz çökmemiş, teslim olmamış, 10 milyonlarca kırılmış, şehit olmuş ama asla teslim olmamış bir millet, bırak... Hangi ülke, bir başka ülkedeki organizasyon "Senin tam üyelik görüşmelerini askıya alabilirim. Seninle olan ilişkilerimi dondurabilirim." diyecek de bırak Türkiye gibi, Türk milleti gibi bir milleti, başka hangi onurlu ülke "E, peki, affedersin." diyecek? Var mı böyle bir şey?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Burası yanlış oldu Sayın Bakanım.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Var mı böyle bir şey?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Avrupa parlamentosundaki milletvekillerini biliyoruz ya.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yani, dönüp içimize bakmamız gerekiyor.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Bakın, bakma konusunda... Bakın, şu anda bu eleştirilebilir, olağanüstü hâl uygulamaları eleştirilebilir. Olağanüstü hâl uygulamalarının da eleştirilebileceğini kabul eden birisiyim. Olağanüstü hâl ile ilgili, işte, "Şu alınan kararın şu yanlışları vardır. Şuradaki şu daha iyi olabilir. Şu yanlış oldu. Şunun olmaması gerekir." Siyaseten bunları tartışmayacağız da nerede tartışacağız biz bunları? Ama diğer taraftan, Avrupa Birliği veya bazı örgütlerin Türkiye'ye karşı yapmış olduğu uygulamalarla ilgili samimiyeti ben sizlerle paylaşıyorum. Samimi değiller.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Oradaki nazik nokta -çok özür dilerim- iflas ertelemeyle ilgili falan olaylar. Siz o konuda hassassınız, biliyorum. Biz, burada, bu işleri olağanüstü hâl ile getirmeyen sayın bakanları tebrik ettik. Biz açıkça bunu söyleriz. Gümrük ve Ticaret Bakanımız taşınabilir malların rehniyle ilgili konuyu getirdiğinde...

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – O zaten...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – ...tebrik ettim ben. Yani olağanüstü hâlde de yapabildiğiniz bunu.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Neyse, o konu... Hani, burada Avrupa Birliğiyle ilgili ilişkilerde şu an tarihî bir önemli noktadayız. Ben çok büyük bir şans yakaladığımızı... En azından, niyetini net bir şekilde her iki taraf da beyan edecek ve bir ivme kazanacak, bundan emin olun. Çünkü şu anda Gümrük Birliğinin güncellenmesiyle ilgili yaklaşımları da gayet iyi görebiliyoruz, okuyabiliyoruz.

Esnafa hangi önemli tedbirleri alıyoruz? İsterseniz, Sayın Başkanım, şeyde yapalım mı...

BAŞKAN – Aradan sonra.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Maddelerle ilgili bölümlerde bazı bölümler var. İhracat destekleriyle ilgili, Kredi Garanti Fonu'yla ilgili, Eximbankla ilgili almış olduğumuz tedbirler, kararlar, işte, destekler, teşviklerle ilgili Komisyonumuzda bilgi arz etme imkânım olsun.

Ben olumlu katkı ve eleştirilerden dolayı teşekkür ediyorum.

Tekrar, soru veya cevap bölümünde, maddeler bölümünde... Yardımlarınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Evet, Tacettin Bey, buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Evet, Sayın Bakanım ben de çok teşekkür ediyorum. Gerçekten, bizde bıraktığınız izlenim “Ah, beni bir yalnız bıraksalar, ben bu ekonominin üstesinden gelirim.” şeklinde. Konuşmalarınızın büyük bir bölümüne katılıyorum.

EKONOMİ BAKANI NİHAT ZEYBEKÇİ (Denizli) – Beni değil de bizi yalnız bıraksalar...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Ben sizi öyle algılıyorum. Bir iki de önerim olacak, daha doğrusu, örneğin son söylediğinizden önce söylediğiniz arzın yaratılması, seri üretimin artması, tabii, bunlar biraz alım gücüyle de alakalı. Ama Komisyonumuzda bir Denizli ağırlığı olduğunu da biliyorum, siz de Denizlisiniz. MHP'nin Başkanı, CHP'nin Başkanı, herkes Denizlili. Ben de bir İzmirli olarak biraz burnumu sokmak istiyorum, izin verirseniz.

Şimdi, siyasetçi olarak bizler sorun yaratan değil, sorunlara çözüm öneren kişiler olmalıyız. Öncelikle, bazı arkadaşlarımız, iktidar partisinde, kendi özgüvenlerinden kaynaklansa gerek... Az önce dışarıya çıktığında Şahin arkadaşımız şöyle bir laf etmiş: “2 dolar bile ihracat yapamayanlar en fazla konuşuyorlar.” Şimdi, sevgili arkadaşlar, bize muhalefet olarak “istememezük”çü anlayışıyla yaklaşmayın. Bizim, aynı gemide olduğumuzu, aynı ülkede üretim yapan, üretim sevdalısı insanlar olduğumuzu lütfen unutmayın. Bu birincisi.

İkincisi: Arkadaşım doğru söylüyor, 2 dolar bile ihracat yapamadım ama ben bir dönem 9 ülkeye ihracat yapıyordum. Şimdi dönerim, derim ki: On dört yıldır bu ülkeyi yöneten sizsiniz ve uygulanan haksız rekabet uygulamaları, alınan kaçak elektrik bedelleri, kayıt dışı ekonominin kontrol edilememesi ve yanlış teşvik politikalarından fabrikamı kapattım, ihracat yapamaz hâlde geldim, doğru söylüyorsun. Ama bunun neden olduğunu çözmek için burada olmalıyız. Sorun yaratan değil, sorunları çözen olmalıyız. Şimdi yürütme ve uygulamayı yapanların muhalefete karşı, lütfen, daha kibar, daha nazik... Ve yararlı eleştiri ve önerilerimizden faydalanılmasını ve eleştiriye tahammül göstermelerini ben rica ediyorum.

Ve bir şey daha rica ediyorum: Neredeyse konuşmalarınızın tamamında her türlü olumsuzluğu 15 Temmuzla bağlıyorsunuz. Yani, Türk ekonomisine on dört yıldır yön veren iktidar olarak, böylesine bir kalkışmanın Türk ekonomisini altüst ettiğini söylüyorsunuz. Vallahi, ben işin doğrusunu söyleyeyim:

Ben Türk ekonomisinin bu kadar zayıf olduğunu düşünmüyorum. Bir 15 Temmuz kalkışmasının bu ülkeyi bu hâle getirdiğini düşünmüyorum ama size destek olmak için şunu söyleyebilirim: Lütfen mazeret üretmekten vazgeçelim. Eğer mazeret üreteceksek üreteceğiniz başka mazeretler var. Yıllardır PKK'yla uğraşıyoruz, terörle mücadele ediyoruz. Daha kuvvetli bahane hatta söyleyebilirim: Uyguladığımız dış politika. Yani, bugün Türkiye ekonomisine uygulanan dış politikanın PKK'yla yapılan mücadeledeki kayıpları 15 Temmuz çok geride bırakmıştır çünkü yıllardır süren bir uygulamadır.

Ben kişisel anlamda, lütfen, bir daha bahane ortaya koyacaksak, şu, ikide bir ısıtıp ısıtıp 15 Temmuz meselesini ortaya koyarak bu üç beş tane baldırı çıplak FETÖ terör örgütünü de büyütmenin bir anlamı olmadığını düşünüyorum. Yani, devamlı bunu pişirip, ısıtıp ısıtıp koymayalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tacettin Bey, çok teşekkür ederiz katkılarınız için.

Evet, saat 15.00'te tekrar toplantıya devam etmek üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.41

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.19

BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Harun KARACAN (Eskişehir)

SÖZCÜ: Mehmet Galip ENSARİOĞLU (Diyarbakır)

KÂTİP: Şahin TİN (Denizli)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz, değerli arkadaşlar; Komisyonumuzun İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi, sabahki bölümümüzde tasarının geneliyle ilgili görüşmelerimizi tamamlamıştık.

Şimdi maddelerine geçilmesiyle ilgili oylarınızı talep ediyorum. Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerimizin, Sayın Bakanımızın da bilgisini ve tasviplerini istirham edeceğim. Şimdi, Komisyon üyelerimizin Genel Kurul çalışmalarına vereceği katkılar nedeniyle, sizlerin de tasvibiyle toplantımıza saat beşe kadar ara vereceğim uygun görürseniz.

Saat beşte tekrar toplanmak üzere toplantıya ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.20

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.16

BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Harun KARACAN (Eskişehir)

SÖZCÜ: Mehmet Galip ENSARİOĞLU (Diyarbakır)

KÂTİP: Şahin TİN (Denizli)

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyelerimiz, Komisyon toplantımızın Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Hükümet adına Sayın Müsteşarımız burada.

Genel Kurul çalışmalarımızın gerektirmesi nedeniyle, yarın saat 10.00’da tasarı üzerindeki çalışmalara devam etmek üzere oturumu kapatıyorum.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum; hayırlı akşamlar diliyorum.

Allah’a emanet olun.

Kapanma Saati:17.17